

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 s.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 18 fillér.
Nyílttér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Kedd, november 1.

Mai számunk főbb közleményei:

- Megegyezés a készfizetés kérdésében.
- A Polgári Takarékpénztár renkvülvi közgyűlése.
- Választási panaszok Aradmegyében.
- Briand menekülése a bukástól.
- Cyilkos tréfa
- Halottak napja a fővárosban.
- Vértócsa a vonatfülkében.
- Vásár a főjegyzői állás körül?
- Aktuális család.

A magyar álláspont győzelme.

Arad, október 31.

Halottak napjára tehát mégse lehet a kormány frissen hantolt sírjára méceszt, viaszgyertyát szurni. Milyen kár, — mondják a politikai változásoknak kedvelői, a kik a legutóbbi esztendőök során hozzá voltak szokva az örökös válsághoz. Milyen különös — mondják a volt koalícióban — ha egy miniszter Bécsbe megy, az már nem jelenti, hogy bukik a kormány s utána más valakit fognak Bécsbe hívni. Késő éjjel értesülünk arról, hogy a mai tárgyalásokon a magyar álláspontot vitte diadalra a magyar kormány elnöke, akinek sikerült a készfizetések kérdésében az ország jogos igényeit megvédeni.

Bécsben újra megindultak és egyelőre befejeződtek a tárgyalások a készfizetések fölvétele körül. Tehát nem áll, — a mit az ellenzéki sajtóban már ténynek vettek — hogy a magyar kormány elejtette program-

jának ezt a kétségtelenül jelentős pontját. Ha elejtette volna, nem lenne, hogy Bécsben mi fölött tárgyaljanak. Tehát az sem áll, hogy az osztrák kormány a me-rev visszautasítás álláspontjára helyezkedett volna. Ha ez az eset lett volna a való, akkor se lenne ok arra, hogy a két pénzügyminiszter egymással tárgyaljon. Hogy a két kormány a készfizetések körül bábjátékok, mübirkózást rendezett volna, hogy a korona, vagy a trónörökös már angazsálta volna magát a készfizetések kérdésében, — ez és sok egyéb kombináció, a politikai fantázia kimerithetlenségének szülöttei, mind elbotlanak azon a tényen, hogy a készfizetések kérdésében a tárgyalások újra megindultak.

Eldöntetlen tárgyalásoknál biztosat következtetni, a véget jövendőlni bajos volt. Azonban abból, hogy a magyar kormány álláspontjának határozott kifejezése után újra tárgyalások kerültek a sor, még pedig az osztrák kormány *iniciatívájára*, abból igenis azt lehetett következtetni, hogy az engedékeny-ség, a közeledés azon a részen történt, a honnét eddig csak az elbizakodott tagadás, a hatalmi gőg és a kerek visszautasítás jelei nyilatkoztak meg Bécsben.

Sajátságos, hogy ebben a kérdésben, a mely egyforma közgazdasági érdeke a monarkia mind a két felének, Ausztriában csak a hatalmi kérdést nézték. Mellékes az, hogy Ausztria pénzügyeinek használ, hogy a

monarkia közös jegybankját teszi készfizető bankká, hogy a megvalósítása előtt nincs semmi akadály: a fő, hogy Magyarországnak diadala ne lehessen; hogy a külföld ne láthassa a készfizetések fölvételeiben Magyarország olyan követelését, amelyet Ausztria teljesíteni volt kénytelen. S talán nem csalódunk, hogy az osztrák kormány az újabb tárgyalásokon már csak ezt a külszint akarta valamilyen formával elhárítani.

Ennek ellenére a helyzet igen súlyos volt s a válság lehetősége már a láthatáron túl van. A magyar közvélemény joggal nézhetette feszült érdeklődéssel az első nagy küzdelmet, amelyet a Khuen-kormány a maga programjéért Bécsben kell folytatnia s amelyben a maga álláspontjához esetleg a megmaradását kötötte. A koalíció után maradt, árván hagyott feladatoknak legsúlyosabb csoportjához tartozik ez. Az Ausztriával való függő kérdések megoldása, — ez a címe ennek a csoportnak s ha ezekkel a kormány végezni fog, a parlament zavartalanul láthat hozzá a régóta várt, nagy reformok tárgyalásához.

Nem kell tehát hangoztatni, mennyire érdeklő Magyarországot ezeknek a tárgyalásoknak eredménye. De érdeklő Ausztriát is. Emlékszünk még az őszinte öröme, a melylyel odaát a magyar parlament új alakulásának híret fogadták. Az objektív osztrák politikusok rokon-

A temető művészete.

— Emlékezés halottak napján. —

A temető nem rideg sír, a halál nem hideg, ijesztő csontváz. Egy óriási, szociálista állam, melynek minden tagja alszik, ahol mindenki egyenlő. A temető egy álomvilág, mese-élet, ahol egymás mellé kerül a király és a pásztorleány...

Csak az élet szép, a virulás, a tavasz. A színes, tarkavirágos rét szebb, mint a gyászos, fekete éj. Sötét, fekete semmiségnek mondják a halált, ilyennek a halottak országát is, a temetőt. Mégis, ha jobban körültekintünk, magának a temetőnek, nemcsak a halálnak, nagy a költészete. Nem az elmulás, az enyészet, a testi fájdalom, hanem a jó, az örökké szép, a nemes iránt érzett szeretet, a tisztelet-becsülés szülötte, a mindennél nagyobb: a temető művészete.

Nem a vers, a kőbe faragott fájdalom ez a költészet. Ez a társadalmak összetartó erőn, összhangon ejtett csorbán siránkozó lélek önmagát nyugtató vigasztalása.

Az emberi lélek mindig keres nyugvópontokat. Ha kisebb kellemetlenségek érnek, ha elveszítünk valami kedves tárgyat, rögtön felébred az az érzésünk, hogy megtaláljuk, egyszer visszakapjuk kedvelt holminkat. Ebből az érzésből keletkezett a tulvilági találkozás, a viszontlátás eszméje. Ez hatja át az egész temetőt, az egész temető-művészetet.

Ez az eszme nem a vallásból keletkezett, attól függetlenül fejlődött. A vallásból az fejlődött ki, hogy az előkelő polgárokat a tem-

plomban, a szegényeket a templom körüli temetőben helyezték örök nyugalomra. Lassankint a temetőbe kiszoruló gazdagok a templomban eddig alkalmazott felirattáblát a sírra fektették.

A művészeti érzés nálunk mindig minimális volt. Az emlékezés, a végtisztelet is csak muló jelenség. A tulvilági találkozás, mely külföldön érzés, nálunk hit, csak annyiban izgatja a lelkeket, amennyire kisgyerek fél a kísértetek-től, vagy ideges ember a csontvázak haláltól.

A temető költészetét leginkább a szobrászművészet szolgálja. Koronkint változik ugyan a művészek felfogása a kegyelet kifejezésében, de az bizonyos, hogy a halált soha nem ábrázolták csontváznak. Kivált az ókorban, a mikor a reliefeken és allgorikus kripta freskókon a halált csak a haláltáncot lejtő szép fiatal nő jelképezi.

A legtöbb művészt Olaszországban a viszontlátás, találkozás eszméje hatja át. A család bucsuzik a halottól, mintha az csak hosszabb utra, utazásra menne. Ilyen figurális, de legtöbbször allegorikus síremléket a barokk stílusban verem-tett, míg a román-stílus halottat kiterített ravatalán ábrázolja. A barokk stílből lettek a mai allegorikai alakok, melyekkel az illető egyén életét jellemezték. Sokszor igen érdekesek, a legtöbb-ször pedig kifejezik az alkotó művésznak a halál fölötti érzelmeit. A román-stílus ma főleg a virággal díszített sarkofágok, arcképreliefekkel merül ki.

A szobrászat azonban nem meríti ki a temető művészetét. Maccart „A halottak szigete” című festményén az arnyas fekete cyprusok, a magasan zöldelő cineák, a földet csókoló

fűzek megmondják, hogy a mi háborgó lel-künknek jobb ott az árnyak alatt pihenni, mint vad sziklák alatt. Gyönyörű kertek, örökzöl-dek, tavasszal pompázó virágok, kisbokor vadrózsa tövében bár csak korhadó fakereszt sokszor művésziesebb hatást nyújtanak, mint egy-egy kőemlék.

A világhírű olasz temetők mind virágos kertek. A temető inkább kert szobrokkal, a hova a zajongó élet pihenni jár, miként park-ban pihen a munkától fáradt kergestenyerű napszámos. Meglátszik, hogy a temetőben min-denki otthon van, hogy senkise marja a szomszédját.

A kulturnépek között talán mi állunk leg-hátul a temetőkdolgozásban. Pedig mi nagyon pompázó nemzet vagyunk. Temetőinkben ritka vendég a művészet. Kivéve a budapesti kere-pesi-utj temetőt, a mely már hatvan évre te-kint vissza. Igen szép még a dombolda-on fekvő kolozsvári temető is.

Országunk sok jelesét gyárilag előállított obeliszok jelöli. Sokszor nagy áldozatok árán tudják csak ezt is felállítani.

Hol nyugszanak régi királyaink, dicső feje-delmeink? A csatavezérek, az ellenségverők, a krónikások, az írók, a képfaragók és a többi művészek? Ki mondja meg? Te Mult, meg-mondod-e?

Nincs emlékezés, nincs a multnak tisz-telete, mindent elfelejtettünk. Történelmünket nem ismerjük, nincs semmi látható jele a küz-désnek, szenvedésnek, a diadalnak. Mindent elnyelt a Moloch, a pénz utáni vágy.

Lugosi Döme.

szenyvel fogadták az új magyar többséget, a melynek nem a gyűlölködés, a kétszínű virtuskodás a politikája, a mely nem játszik Bécsben lakájt, s odahaza kurucot, hanem többség, a melynek komolysága, béke-vágya, munkaszeretete reményt ad arra, hogy az Ausztriával szemben fenálló feszültség tartós rokonszenyvé fog olvadni. Es ezt a reményt, ezeket az értékes kilátásokat Ausztria föláladozta volna akülszin kedvéért? Föláladozta volna, csak hogy Magyarországnak egy olyan kérdésben se amely Ausztriának is használ, lehessen igaza? Ezt jó lesz Bienertéknek, akik végre a helyesebb eszük felé közelednek, teljes higgadtsággal átgondolni. Ugylátszik ez az agy-munka elvégezte hivatását és osztrák részről bizonyára újabb és újabb közeledés fog történni a szilárd álláspont felé, amelyet a magyar kormány a készfizetések kérdésében elfoglalt és amely-nél diadalmasan megmaradt.

Megegyezés

a készfizetés kérdésében.

— Elsimitott kormányválság. — A bécsi tanácskozások eredménye. —

Távirati tudósítás.

Arad, október 31.

A magyar politika sulypontja ma megint Bécsbe terelődött. A régóta csendes politikai vizeket tudvalevőleg a készfizetések felvételének kérdése kavarta fel annyira, hogy a helyzet már rendkívül sulyos lett s magyar szempontból, a tegnapi bécsi hírek alapján, nem kevésbé aggasztó is volt. A gyakori tanácskozások, amiket eddig a két kormány s az osztrák és magyar szakelődök folytattak, teljesen eredménytelenül végződtek s ennek folytán a helyzet annyira kiélesedett, hogy Héderváry grófnak a király döntése alá kellett bocsátania a kérdést.

Mindmáig titokban maradt, hogy a készfizetések felvétele dolgában mi volt a magyar kormány utolsó szava s mennyit volt hajlandó megadni az osztrák kabinet?

A N. Fr. Pr. vasárnapi számában erre nézve is tájékoztatást nyújtott. Eszerint magyar részről ragaszkodtak a készfizetések felvételének biztosításához, amely a tényleges felvételt nem köti újabb tanácskozásokhoz. Az osztrák kabinet ezzel szemben mindössze olyan elvi deklarációra volt hajlandó, amely a felvétel időpontjának megállapítását fentartaná az osztrák parlament új elhatározásának.

Miután a trónbeszéd a készfizetések felvételére határozott ígéretet tartalmazott, a magyar kormánynak ilyen helyzetben nem maradt más útja, mint hogy a királyi döntést provokálja.

A miniszterelnök bécsi útja a helyzeten változtatott. A korona ragaszkodott ahhoz, hogy a végső szó kimondása előtt még egyszer kíséreljék meg a kormányok a megegyezést. Ezért a kormányelnök sürgősen Bécs-

be rendelte Lukács László pénzügy-minisztert is.

Ma délután a magyar és az osztrák miniszterelnökök é. Lukács pénzügyminiszter oly megegyezésre jutottak, mely a további tárgyalások elvi alapjául elfogadhatóvá vált. Ezzel a válság akut jellege megszűnt.

A két napi tárgyalás lefolyását és eredményét itt ismertetjük:

A döntés előkészítése.

— Vasárnapi tanácskozások. —

(Khuen Bécsben.)

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök szombaton este 11 órakor titkára, Bárczy István kíséretében Budapestről Bécsbe utazott, ahová vasárnap reggel 7 órakor érkezett meg. A miniszterelnök mostani bécsi útja a pénteken délután tartott minisztertanács határozatával van összefüggésben.

(Eldozetes megbeszélések.)

A miniszterelnök Bécsben érintkezésbe lépett Bienert báró osztrák miniszterelnökkel, hogy a készfizetések felvétele kérdésében, miután a két pénzügyminiszterium szakreferenseinek tárgyalásai eredménytelenül végződtek, valamelyes megoldást találjanak.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök a pályaudvarról a Magyar Házba hajtatott, ahol azonnal kézbesítették neki a meghívót az audienciára. A miniszterelnök átöltözött s már fél kilenc órakor az osztrák miniszterelnökségre hajtatott, ahol Bienert báró osztrák miniszterelnökkel fél tízig tanácskozott. A magyar miniszterelnök behatóan tájékoztatta az osztrák kabinet fejt a magyar kormány határozatáról, amelyet a minisztertanács a szakelődök tárgyalásainak megszakítása után hozott. Egyben értesítette Khuen Héderváry gróf Bienert bárót is, hogy a királynak a magyar kormány elhatározásáról jelentést fog tenni. A két kormányelnök megállapodott abban, hogy a készfizetésre vonatkozó tárgyalásokat a két pénzügyminiszter bevonásával folytatni fogja.

(Khuen gróf a királynál.)

A miniszterelnök azután Schönbrunnba hajtatott, hogy ő felségénél kihallgatáson jelenjen meg. Khuen Héderváry gróf miniszterelnök kihallgatása ötnegyed óra hosszat tartott. A miniszterelnök, aki két hete nem volt a királynál, beható jelentést tett a politikai helyzetről, valamint a készfizetés kérdésében folytatott tárgyalásokról. Egyben előterjesztette a miniszterelnök a legutóbbi minisztertanácsoson történt elhatározásokat. Ő felsége a miniszterelnök jelentését kegyesen tudomásul vette.

Khuen gróf kihallgatása után Bienert báró osztrák miniszterelnök kapott meghívást a királyhoz. Bienert déli egy órakor jelent meg Schönbrunnban a király előtt és kifejezte azt az óhaját, hogy a két kormány folytassa a készfizetések felvétele tárgyában a tanácskozásokat.

A miniszterelnök tanácskozását és az audienciát illeőleg illetékes helyen a következőket jelentették ki:

A Bienert báróval való találkozásán mindössze az a megállapodás történt, hogy a tanácskozást Lukács László pénzügyminiszter bevonásával folytatni fogják.

Az audiencián a miniszterelnök ismertette a felséggel a helyzetet és jelentést tett Bienert báró osztrák miniszterelnökkel folytatott tanácskozásáról.

A magyar kormány tagjai a péntek este tartott minisztertanácsoson tudvalevőleg abban állapodtak meg, hogy a kormányelnök mai bécsi útján be kell következnie a döntésnek. A

megállapodás arra is kiterjedt, hogy a miniszterek minden eshetőségben szolidárisak a kész fizetés lemondani is, ha a magyar álláspont teljes egészében nem érvényesülhet.

Minden persze változtatást szenvedett s a krízis is elodázódott azáltal, hogy holnap újabb tanácskozás lesz a két kormány között. Khuen gróf, aki eredetileg már ma délután vissza akart utazni Budapestre, Bécsben maradt, Lukács László pénzügyminisztert telefonon értesítette az újabb fejleményekről és Bécsbe kéréte.

Khuen gróf audienciája után egyenesen a külügyminisztériumba hajtatott, ahol majd egy óráig konferált Aerenhallal. Délután pedig Bienert osztrák miniszterelnök tett hasonló látogatást. A „kancellár“ aztán megadta a király részletes utasításait.

(Lukács László Bécsben.)

Khuen gróf miniszterelnök a Magyar Házba visszatérve, azonnal telefon útján érintkezésbe lépett Lukács László pénzügyminiszterrel. Közölte vele tárgyalásainak és audienciájának eredményét, amely szerint a tárgyalásokat a pénzügyminiszterek bevonásával folytatják és kérte, hogy azonnal utazzék Bécsbe. Lukács László a meghívásra a délután öt órai vonattal Bécsbe utazott, ahova este kilenc órakor érkezett meg.

(A pártkörök felfogása)

Ez újabb tanácskozások hírét nagy meglepetéssel és némi kedvetlenséggel fogadták ma este a munkapártban, ahol szokatlanul nagy számmal gyűltek össze a tagok, mert arra számítottak, hogy a miniszterelnök estére hazaérkezik s tájékoztatni fogja pártbivóit a helyzetről.

A munkapárt egyik tagja erről az újabb fejleményről az Aradi Közlöny fővárosi munkatársának a következőket mondotta:

— Meglepett az újabb tanácskozás hira, bár el lehetünk volna készülve arra, hogy a király ragaszkodni fog még egy utolsó békekísérlethez, mielőtt a döntő szót kimondaná. Nem tagadom, hogy a magyar álláspontra veszélyes is lehet ez a legfrissebb fejlemény. A kormánynak a trónbeszéd a legfőbb erőssége s ha a király a békés megegyezést óhajtja, ebből kiviláglik az is, hogy még a trónbeszéd ígéretének dezavválása árán is békében akar maradni — az osztrák parlamenttel, amelyben a magyar álláspont teljes győzelme a legsulyosabb krízisek egész sorát is teremthetné. Mindenesetre szeretném, ha a magyar kormány egyöntetű eljárása nem igazolná ezt a pesszimistikus felfogást.

A bécsi fejlemények híre egyébként a függetlenségi pártok klubjaiba is eljutott. Az ellenzék vezérei annak a hitüknek adtak kifejezést, hogy a Khuen-kormány nem lesz képes érvényesíteni álláspontját.

(Koronatanács lesz?)

Bécsből megbízható helyről szerzett értesülés alapján jelentik nekünk, hogy abban az esetben, ha az utolsó béke kísérlet sem vezet eredményre, a király elnöklésével koronatanács lesz, amelyen a két kormány elnöke és pénzügyminisztere vesznek részt. A koronatanácsnak az lesz a feladata, hogy a király álláspontja alapján megegyezést teremtsen.

(A miniszterelnök nyilatkozata)

Khuen-Héderváry gróf a tárgyalásokról a következőképp nyilatkozott egy bécsi újságíró előtt:

— A legnagyobb mértékben meg voltunk lepve, — mondta Khuen — a mikor azt hallottuk, hogy a szakreferensek tárgyalásának

udvarlását, sőt egyenesen tréfát űzött belőle. Mikor látta, mennyire szerelmes belé a fiatal orvos, a társaság tanácsára elhatározta, hogy meg fogja tréfálni a kitartó udvarlót.

Levelet írt Góthnak, amelyben találkára hívta Magyarára. Góth természetesen gondolkodás nélkül elment a levélben kitűzött helyre, ahol az asszony helyett egy farsangi maszkot talált. A társaság egyik férfitagja szoknyába öltözött, parókát vett és kimaszkírozta magát. A tréfa sikerült, de ezt az asszisztens annyira szívére vette, hogy dobta magától az életet. Oka is volt neki erre, mert egész Kolosváron napokig az ő rovására kacagtak.

Góth Albert dr. látezőlag ren vette komolyan a dolgot és maga is trulott rajta. Sőt harmadnap együtt ment kirándulásra a tréfás társasággal. Mulato és közben az áu mérget kevert a pezsgőjébe, ami azonnal megölte.

Vásár a főjegyzői állás körül?

— Megvesztegetett városi képviselők. —

Távirati tudósítás.

Arad, október 31.

Nagykanizsa város képviselőtestületének ülésén kinos esemény játszódott le, melynek lényege, hogy az előterjesztett közjegyzői ötlettel bizonyítani akarták, hogy egyik fő jegyző-kandidátus vesztegetéssel megvásárolni akarta a főjegyzői állást. A közgyűlés lefolyását így jelentik távirataink:

A közgyűlési terem zsúfolásig megtelt. Jelen volt a város minden képviselője.

Árva alispán megvitotta az ülést és a kijelölt bizottságba a maga részéről kiküldötte Závody Albin kuriai bíró, törvényszéki elnököt és Ujnépi Elek Lipótot. A képviselőtestület kiküldötte Szigethy Elemér dr.-t és Lőke Emil dr.-t.

Hajdu Gyula dr. feszült figyelemről kiérve szóvá tette, hogy a teremben annak a híre felt szárnyra, hogy vesztegetések történtek. A maga részéről a hírek nem ad hitelt, de a képviselőtestület reputációja követeli, hogy ezt szóvá tegye.

Erre Dobrovics Milán közjegyzői okiratot terjeszt be, mely arról szól, hogy egyik főjegyzőjelölt több kiskanizsai képviselőt összesen 3000 koronával megvesztegetett, hogy rá szavazzanak.

Óriási lármára kerekedett a teremben, melynek csillapultával az elnök alispán kijelentette, nincs módjában, hogy az elhangzott vádat megvizsgálja és a választással összefüggésbe hozza, a képviselőtestületen áll, hogy a választás eredményében bírálatot mondjon, azonban a kijelölt bizottság esetleg figyelembe veheti és jelentését eszerint készítheti el.

Vécsey polgármester tiltakozott az ellen, hogy a város magas színvonalu képviselőtestületében ilyesmi megtörténhetne.

Miután Dobrovics Milán visszavonta a közjegyzői okiratot, a kijelölt bizottság visszavonult. A bizottság a kérvények beérkezésének egymásutánja szerint jelölte Sabján Gyula dr.-t, Rosenberg Mór dr.-t és Bród Tivadar dr.-t.

Az első választásnál Sabján dr. 87, Rosenberg dr. 71 és Bród dr. 26 szavazatot kapott. A második választás Sabján és Rosenberg közöt folyt és ennek eredménye:

Sabján: 95.

Rosenberg: 92.

Tehát Sabján Gyula dr. t három szótöbbséggel a város főjegyzőjévé választották.

Briand menekülése a bukástól.

(Bizalmi szavazat a francia kormányynak.)

Távirati tudósítás.

Arad, október 31.

Ami rendkívüli izgalom, melyet a kamara szombat éjjeli ülésén előfordult viharos jelenetek keltettek és amelyről lapunk vasárnapi számában adtunk hírt, — mint Párisból jelentik — a sajtóban is híven visszatükröződik. Egyes lapok az ülést forradalmi jellegűnek mondják, mely a konvent idejére emlékeztet, mások az ülést egyenesen anarchista-szelleműnek mondják. A combesisták lapja, a *Rappel*, érthetlennek mondja, mi ösztökélhetette Briand miniszterelnököt arra, hogy oly heves gyűlölettel nyilatkozzék a közszadtságokról. Egyetlen köztársasági sem maradhat meg többé ennek az embernek pártján. Nem akarjuk sem az utcaanarchistáját, sem egy miniszterelnök anarchizáját. *Jourés* a *Humanité*-ben írja: Briand ma meg fogja kísérteni, hogy szépítse ama szavakat, melyekkel tegnap kalandorpolitikáját elárulta, de az összes republikánusok csak megvető hallgatással és az egyeztető napirenddel fogják neki válaszolni.

A kormány párti radikális és a mérsékelt lapok védik Briandot és egy részük fentartás nélkül helyesli szavait. *L'Action* írja, hogy a fejtegetések ép oly hazafiasak, mint republikánus serelemtek voltak. Az ország az alkotmány szociálista pusztítóit és a velük szövetséget aacsony tárcavadászokat egyöntetien meg fogja bélyegezni. A *Figaro* írja: Vajjon nem-e méltó egy igazi kormányfőhöz, vajjon nem-e igazi hazafiaságtól van á hatva a miniszterelnök ama kijelentése, hogy még a legtörvénytisztelőbb kormány is, ha az ellenség az áltááros sztrájkot és a vasuti alkalmazottak terrorját támadásra használná fel, nem haboznék az ország megmentése érdekében törvénytelenységhez is folyamodni. Vajjon a kamara 1905 ben az a'gezirasi akta előtt nem-e egyhangulag szavazta meg a 225 milliót, melyet a parlament tudta nélkül és minden törvény megszegésével hadifelszerelésekre kiadtak. A képviselők nagy része ma nyugodt gondolkodással fog visszatérni a parlamentbe. Az ország a kamarának sohasem bocsájtaná meg, ha a jelen nyugtalanság közepette miniszterválaszgot idézne fel.

Párisból jelentik: A vasárnap tartott minisztertanács határozata szerint a miniszterelnök a kamara délutáni ülésén csak bizalmi napirendet fog akceptálni.

Mit is mondott Briand?

Párisból jelentik: Szombati ülés hivatalos jegyzőkönyve szerint a miniszterelnök szavai, amelyek a zajt idézték elő, a következők voltak: A kormány a törvényben nem talált módot arra, hogy a határok és a vasutak ura maradjon. Ha törvényteleniséget kellett volna elkövetnie, úgy még azt is megtette volna. Az ezután keletkezett zavarban az újságírók a miniszterelnök szavait nem értették. A hivatalos jegyzőkönyv szerint a miniszterelnök azt mondta: A kormány megmaradt a törvény keretein belül, de vannak esetek, amikor magasabb érdek szükségessé teszi, hogy törvényteleniséget kövessen el. Az anarchia által fenyegetett ország holnap ítéletet fog mondani, kinek van igaza. Heves támadások után most obsztrukcióhoz nyulnak. A többség feladata lesz megmondani, vajjon engedi-e, hogy úgy bánjanak vele, mint sztrájkőrök gyülekezéssel. Hiszen más esetben a zavar és az erőszak emberei lennének a gyülekezet urai. A kormány áldozata az erőszak szószólóit eltöltő egészségtelen vágya-

kozféneknek. Azt hissi, hogy megmentette az országot egy oly veszélytől, amelyhez fogható huss év óta nem fenyegette. A többség feladata ítéletet mondani afőlött, ki akarja-e adni az országot az erőszak embereinek. Ha a kormány bukik, meglesz az a tudata, hogy kötelességét teljesítette és a szabadságot és a köztársaságot szolgálta.

A kormány megmentése.

Párisból jelentik: A kamara vasárnapi ülését nagy izgatottságban nyitották meg. A tribünök sűrűn megteltek. Az összes miniszterek jelen vannak. Brisson elnök felolvastatja a napirendet, amelyek közül Reynaud bizalmat szavazó napirendjét tetszéssel fogadták. Landry (független szociálista) helyesli a miniszterelnök tegnapi szavát. Balinnier (radikális szociálista) visszautasítja Briand állásfoglalását.

Nagy várakozás közben lép Briand miniszterelnök a szónoki emelvényre. Kifejti, hogy tegnap a zaj gátolta abban, hogy gondolatmenetét teljesen kifejtse. Azt mondta, hogy vannak komoly órák, amikor a kormány azon kényszerűség előtt áll, hogy rendkívüli eszközökhöz nyuljon. Megjegyezte, hogy szerencsés volt mindig a törvények keretén belül előre haladni. (Tiltakozás a szélsőbaloldalon, helyeslés a többi pártoknál.) Azon a napon, amikor a republikánus többség, melyre ma is támaszkodik, hatalomra segítette, azt arra kérte, ajándékozza meg teljes bizalmával. E bizalmat tényleg élvezte is. Ma, komoly események után, melyeket nem láthatott előre, de amelyek alatt a kormány nem szűnt meg az összesek érdekében igazságosan eljárni, nem elnyomási céllal, hanem mérséklettel, ismét hozzájuk fordul; amikor a rend az utcákon újra helyreállt anélkül, hogy törvénytelenység történt volna avgy egy csepp vér ömlött volna, ismét hozzájuk jön és kéri a bizalmat. Ha e bizalmat megtagadják, úgy előáll majd a diktátor; ha azonban meg akarják bukztatni, úgy tegyék ezt a világ színe előtt. Franciaország a világ színe előtt megerősödvé került ki azokból a borzalmas eseményekből, a melyeket most átél. A kormány nem akar kérelmezni bizalmi szavazatot. Azt mondják, a kormány reakcionárius. Hát jó. A kormány kezében van a Törjék össze, de ne tegyék ezt a sötétben. (Viharos teljesítés a centrum és a szélsőbaloldal egy részénél.)

Cruppy képviselő felszólítja a miniszterelnököt, legyen bátorsága mindvégig diktátorrak lenni, vagy ha igazán az ország megnyugtatósa a célja, úgy mondjon le a kormányhatalomról, másrésztől azonban helyesli a kormány eljárását.

Az egyszerű napirendet, mely ellen a kormány állást foglalt, 383 szavazattal 170 ellenében elvetik. Guesde szociálista képviselő napirendjét, mely a miniszterelnök vád alá helyezését kívánja, 503 szavazattal 75 ellenében elvetik.

Briand miniszterelnök azt kívánja, hogy a Reynaud demokrata balpárti képviselő által javasolt napirendet fogadják el s e javaslat elsőbbségét illetőleg felteszi a bizalmi kérdést.

A Ház elvati Ernest Roche képviselő azon napirendjének elsőbbségét, amely felszólítja a kormányt, hogy foglalkozzék az elbocsátott vasuti alkalmazottak ubóli alkalmazásának kérdésével. E javaslat ellen 375-en, mellette 103-an szavaztak.

Reynaud napirendjének elsőbbségét 346 szavazattal 183 ellenében elfogadják. A napirend első részét, mely a szabadságot, az erőszakosságokat és a hazafiatlanságot helyteleníti, 521 szavazattal 1 ellenében, második részét, mely a kormány eljárását helyesli, 415 szavazattal 116 ellenében, harmadik részét, mely a kormány iránti bizalmat fejezi ki, mely

gyakorlatba való bevezetése elő akadályok fog-
nak gördültek, de előttem az az első szabály,
hogy a leghatásosabb módzert kell választani a beteg érdekében s azért ajánlom Önnek is, ezt kérem, hogy ilyen irányban tovább munkálkodjék és észleleteit velem közölni sziveskedjék.

Aktuális család.

— Aki marhavészben utazik. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 31.

Bokor Vazulnak erősen ki van fejlődve az aktualitások iránt az érzéke. Annyira, hogy a mit sok ezer ember nyög, attól az ő arca derül ki. A más zsebeit lapitja, az ő erszényét duzzasztja. Az egész ország sir és jajgat a huzdrágaság, tejinség miatt, a miniszterelnök korszerű állapot ad ki, a melyből törölve van a hus és főhelyet foglalja el a kenyér, Bukor Vazul a száj és körömfájást kormófont módon úgy hasznosítja, hogy teljék husra és ha teje nem, hát teára is. Egy kiló hus ugyan ma annyit ér, mint azelőtt egy birkanyj, de azért született bokorban a Bukor, hogy ő egy fillér befektetés nélkül is uri módon élje világát. Foglalkozására nézve ugyanis ő család, jelenleg az aradi rendőrség foglya. Modern és haladó férfiú, a ki nem marad a kor eszméi mögött. Például a száj és körömfájás folytán elrendelt zárlatokat, a husinséget a következőképp használja ki.

Beállít Ciorogár Romulushoz, a román papnevelő intézet igazgatójához és így szól:

— Nagyságos és főtisztelendő uram, (közben alázatosan kezet csókol) nagy bajban vagyok. Minthogy tudom, hogy ön, szent atyám, segíteni akar és tud a bajba került embereken, önhöz fordulok. Hallgasson meg. Hatszáz darab birkát vásároltam Zelenszki Róbert gróftól Ujfaluban. Gyönyörű birkák, szép birkák, az ember szive repes örömben, ha együtt látja azt a hatalmas nyáját. Egy vagyont adtam értük ebben a drága világban. El is hajtattam a nyáját Ujfaluból, eljöttem velük Ujaradra. Itt ért utól a szerencsétlenség. Ujarad állatzárlat alatt áll. Ott lefogták a hatszáz birkámat. Megfigyelik, zár alá helyezték öt napra.

— Talán csak nem kolerásak a birkái — szöjt ijedten az igazgató, tudván, hogy a koleragyanusakat helyezik öt napi kontumációba.

Bukor, anélkül, hogy ez a kis tévedés zavarba hozta volna, így folytatta:

— A legújabb rendelet szerint az állatokat is öt napig figyelik. Nekem kell az ellátásukról gondoskodnom, a pénzem pedig elfogyott. Azért bátorkodtam ide, hogy száz koronát kérjek kölcsön. Káros ember vagyok, akivel érdemes jót tenni.

Ciorogár igazgatónak gyanus volt a dolog. De segíteni is szeretett volna a szegény károsultot; azért azt ajánlotta neki, hogy menjenek a rendőrségre, az majd érdeklődik és ha igazak az elmondottak, akkor kölcsön adja a száz koronát.

Még ke sem fejezte az igazgató a mondatot, Bukor az állatzárlat dacára már túl volt Arad határán.

Ciorogár igazgató azonban egyedül is elment a rendőrségre és elmondotta fent tisztelt vendégének kitüntető látogatásán történeteket, sejtve, hogy Bukor az állatvészszel más ember fejére is megkísérelt bajt hozni. A rendőrség is ezen a véleményen volt és Green Nándor főkapitány elrendelte Bukor kézrekerítését. Jód István detektív tegnap éjszaka a Motor kávéházban ismerte meg és felszólította, hogy kö-

vesse őt. Ugyízték, hogy időközben valahol sikerrel operált a néves férfiú, mert egy husz koronás aranytal akarta rabolni a detektívet arra, hogy őt szabadon eressze. Minthogy ez a kísérlet is balul ütött ki, megadta magát sorának.

Előállításakor bevallotta, hogy az elmondott módon egy temesvári ügyvéd nejétől esalt már ki nagyobb összeget. A rendőrség azonban többet is tud. Nagyszébenben négy évi fegyházat ült Bukor ilyenféle csalásokért és most a kolozsvári törvényszék is keresi. Letartóztatják.

A Magyar Aero-Klub nemzetközi elismertetése.

— Új szabályok a repülő-versenyeken. —

Távirati tudósítás.

Arad, október 31.

Magyarországon ismert dolog, hogy mily nehézségekbe ütközik a Magyar Automobil-Klub nemzetközi elismertetése. Hosszu ideig tartó utánjárás, pártszervezés tette csak lehetővé, hogy a Magyar Automobil Klub egyenrangú legyen a külföldi nagy automobil klubokkal. A Magyar Aero-Klub egy ízben már rendezett versenyt a nemzetközi léghajózási szövetség szabályai szerint, amde e szövetség tagjai közé még nem volt felvéve, hanem az osztrák kiküldöttek Ausztria Magyarország nevében bántak el vele.

Mint most Párisból jelentik, Tolnay igazgató utánjárásainak köszönhető, hogy az okt. 27, 28. és 29-én ülésző léghajózási szövetségi konferencia napirendjére tűzték a Magyar Aero Klub nemzetközi elismertetését. Minthogy erre nézve mellőzték az osztrák auto-klub megkérdettségét, e részről teljes erővel erős akadályokat gördítettek a magyarok tervei ellen és ha a Magyar Aero Klub nem küld képviselőt a párisi kongresszusra, könnyen megtörténhetett volna, hogy ezt meg is akadályozzák, annyival is inkább, mivel a napirend első pontjánál a kanadai aeroklubot az angolok agitációja következtében a magyarokéhoz hasonló kérésükkel elutasították. Így jártak az egyiptomiak is.

Miután Anglia kikötötte annak jegyzőkönyvébe vételét, hogy Magyarország elismerése nem fog precedenset képezni a jövőben, a kongresszus a Magyar Aero Klubot mint önálló állam klubját elismerte és kiküldöttét, Pivny Béla klubtitkárt, mi iszteri mérnököt inskribálta. A kongresszus első napján hosszú vitára adott alkalmat Olasz- és Németország ama proposíciója, hogy a repülőversenyek dátumát olyképpen állapítják meg, hogy egy időben két nemzetközi meeting ne legyen megtartható. A kongresszus ily értelemben döntött ama kikötéssel, hogy minden elismert ország maga állapítja meg a versenyek napját, azonban ezt a szövetségnek bejelenteni tartozik előzőleg.

Ezután a pilóta vizsgák kérdése került napirendre, amelynél hosszabb vita fejlődött és a felszólalók mindmennyian a vizsgák megnehezítésére törekedtek. A napirend e tárgyát nem fejezhették be, hanem a második ülésre halasztották.

A kongresszus második napján a pilóta-igazolvány eloyeréséhez szükséges pilótarepülések feltételeit súlyosbítták abból az elvből indulva ki, hogy egyes államok nem tartották elegendőnek az aeroklubok által előírt vizsgákat és a pilótajelölteket egy újabb vizsgának akarták alávetni. Hosszabb vita után a kongresszus a következő feltételekhez köti a pilótaigazolvány kiadását:

1911. febr. 15-ig az eddigi szabály szerint az nyer pilótáigazolványt, a ki háromszor be-

repült 5 kilométert és minden alkalommal egy adott ponttól maximum 150 méternyi távolságon belül szállt le.

1911. febr. 15-étől kezdve a jelölteket alávetik két távolságt repülésnek és egy magassági repülésnek. A távolsági repülésnek két pylon körül 8 aszóbar kell történnie: a pylonek legfeljebb 500 méterre állhatnak egymástól. A távolság meghatározásánál nem a tényleg megtett ut számít, hanem az előírt távolságok számítanak. A magassági repülésnél a gépek legalább 50 méter magasságot kell elérnie.

Ezen az ülésen mutatták be a világrekordok összeállítását is: A világrekordot az aviatikában csaknem valamennyit Morane, Aubrun, Olieslager tartják, a magassági rekordot pedig Chavez 2587 méter repülésével.

TANÜGY.

Bonyodalmak Balla Frigyes állása körül.

— Panasz a közigazgatási bírósághoz. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 31.

Az iskolaszék esütörtökön tartandó ülésén másodizben foglalkozik Balla Frigyes polgári iskolai rajztanár ügyével. A vallás- és közoktatásügyi miniszter — mint azt már említettük — nem hajlandó az iskolaszék legutóbbi üléséből küldött felterjesztést honcolni, nem akarja megengedni, hogy az összes törvényes kellékeknek megfelelően megválasztott rajztanárt a város továbbra is megtartsa a Ferenctéi iskola katedráján, hanem arra utasítja az iskolaszéket, hogy haladéktalanul írjon ki az állásra pályázatot.

Az iskolaszék, ép úgy, mint a mulkor, valószínűleg most sem fog elget tenni a miniszter utasításának. Nem fog pályázatot kiírni, mert a Ferenctéi polgári iskola rajztanári állása be van töltve, még pedig igen kitűnő és képességeiről bizonyítékot szolgáltatott tanórvél: Balla Frigyesse.

Az iskolaszék, amely Ballát pályázat meghirdetése útján, rendes ülésében véglegesen megválasztotta, részére a szabályszerű díjlevélet kiállította és azt a közigazgatási bizottsággal ratifikáltatta, minden feltétel kikötése nélkül tette ezt. Nem mondotta ki, hogy Ballának diplomát kell szereznie. Nem tette ezt, mert a törvény erre neki jogot ad, mikor kimondja, hogy kivételesen oklevél nélküli egyének is alkalmazhatók, ha azok erre a megbízásra érdemet szereztek. Az iskolaszék azt mondotta, hogy Ballát ilyen embernek ismeri és iskolájában alkalmazza. A miniszternek is kell ezt a törvényt ismernie és respektálnia.

Az iskolaszék is ezt a felfogást vallja, mert a miniszter másodszori leiratára sem fog pályázatot kiírni, hanem kiadja a leiratot a jogügyi bizottságnak. Kiadja azzal a kérelemmel, állapítsa meg, vajjon nincs-e panasz a helye a miniszter rendelete ellen, a közigazgatási bírósághoz. A rendelet ugyanis a törvénynek emittet szakaszát nem tartja szem előtt és ha az iskolaszék eleget tenne és kiírná a pályázatot, önmagát, a közigazgatási bizottságot, de meg az egész törvényhatóságot is rendkívül fura helyzetbe hozná. Balla törvényesen megválasztott tanár, akit fizetni kell, ha a miniszter kívánsága szerint mással is töltik a tanszéket. A város elveszti a pert, ha Balla a bíróságnál keresi az igazát és az anyagi felelősségben osztoznak mindazok, akik ezt a helyzetet megteremtették.

Tudják ezt a miniszteriumban is nagyon jól. Azért mondták Kovács Vince tanácsnok-

még nem jelöli, de azért tudják, ki nyugszik alatta. A sírdomb nem olyan szögletes, szabályos alakú, mint a többi. Ha koszorúk nem takarják, tisztán látható a nagy zöld kupac. Olyan, mint egy zöld félgömb, mint a földgolyó, a melyről annyi csodálatosat regélt.

Erről a sírről hiányzik egy koszorú, egy piros-sárga-kék szalaggal átkötött koszorú, a melyet sok hantán lehet látni, a mely alatt olyan ember nyugszik, a kinek köze volt a városhoz. De erről a hantáról megfeledkeztek, pedig ő álmolta meg a piszkos, igénytelen Pestnek nagygyáételeit, ő egyengette az útját, ő dolgozott érte s mikor az álom megvalósult, megpihent. Itélkezhetünk e? Nem. De azért sejtjük, hogy van annyi köze a városhoz, (ha nem több), mint azoknak, a kiknek hantját hivatalból étesítik a városi trikollal.

Es hiányzik erről a sírről az irodalmi társaságok bokrétaja is. Vagy talán hiu a gáncs és meddő a töprengés és úgy van rendjén, hogy Jókai Mór sírján csak női nevek hirdessék a szeretetet.

*

Nagy a készülődés Halottak napjára. A virágüzletekben a héten lázasan dolgoztak s az utolsó napokban a fehér ujjak még éjjel is fűzték a leveleket, sodronyra osavarták a virágokat s ábdálták a koszorukat. Keserves munka ez. Kevesen tudják, hogy a mindszei koszorúradat a leányujjak golgotája.

Egy kis leány épp az idén tanulta meg ezt az igazságot. A nagy munka utolsó napjaiban fehér ujjai vörössé váltak, aztán megdagadtak. A sodrony mindjobban belevágta magát a húsba s a szúrós levelek és tövises ezernyi szúrásponthoz égettek ujjába. Lángol, ég, nyilal minden ujj, de azért türelmesen, leküzdve a fájdalmakat, fűzi a leveleket és köti a koszorukat. Aztán egyre nagyobb fájdalmakat érez az ujjában, egyre lassabban megy a munka és számolja, lesi az órát, a mely a szabadulást hozza. Vége a munkának, a nehezen, gépiesen forgó nyomorék ujjak megpihennek. És ekkor szabad a maradék zöldebből és virágból koszorút köti a munkásoknak is. És a kis leánynak szüksége volna egy koszorúra és szeretné maga megkötni, de nem bírja Ránéz elgyötört, béna ujjára és keres valakit, aki helyette megkösse. De nincs senki, mindenki magával van elfoglalva. És ekkor hűshöz illő elszántsággal neki-vág a munkának. Minden érintésre ezernyi fájdalmat érez. A levelek forognak a sodronyor, keményen kell megszorítani, hogy megálljanak. És a kisleány szoritja keményen, verejtékezve. Azelőtt gyorsan készült el a koszorú, de ez az egy nem akar befejeződni. És mikor végre elkészül, nemcsak a keze tüzel, de lángol az arca is és az agya izzik.

Kint a temetőben lemosolyogják az igénytelen koszorút, pedig a pazarabbnál pazarabb koszorúk tömegében ez a legdrágább, amelynek minden leveléhez véres ujjak fájdalma kötődik s hogy a virágai szépen álljanak, előbb le kellett jönni a bőrnék a tiszta szép fehér leányujjról.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A gyilkos ápoló elítélése. Szegedről jelentik: Wittner Antal cipészt április nyolcadikán a szegedi kórház elmegyógyosztályába vitték be. A szerencsétlen ember három nap múlva meghalt s a boncolás konstatálta, hogy Wittner nyolc bordája össze van törve, a belei pedig összeroncsolva. A nyomozás megállapította, hogy Próka Ferenc ápoló a szerencsétlen embert pokrócokkal csavarta s így verte mindaddig, amíg meghalt. A szegedi törvényszék a Prókát másfél évi börtönrre ítélte.

HIREK.

Várossy érsek végrendelete.

— Készülődés a temetésre. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 31.

Az elhunyt kalocsai érsek, Várossy Gyula dr. a ravatalon fekszik. A kápolnában minden előkészületet megtett a csütörtöki temetésre, sőt már az is elhatározott dolog, hogy a temetési szertartást fenyves papi segédlettel Csernoch János csanádi püspök végzi. Röviden megemlékezünk az érsek végrendeletéről, amelyet néhány napja hirdettek ki. Most teljes részletességgel közöljük a végrendelet intézkedéseit.

A temetési előkészületeiről, illetve a végrendelet tartalmáról a következőket jelenti kalocsai tudósítónk:

Várossy Gyula érsek temetésén Csernoch János csanádi püspök fog pontifikálni. A temetési szertartás csütörtökön reggel nyolc órakor kezdődik a kápolnában felállított ravatalnál. Innen a menet, minthogy a székes-egyház restaurálás alatt áll, az apácák templomába megy, ahonnan a gyászszertartás végeztével a koporsót az ujonnan épített kriptába viszik s ott helyezik el örök nyugalomra.

Várossy érseket tegnap bebalzsamozták, s konstatálták, hogy az szíve a normálnál kétszer nagyobb s az erek pedig nagymértékben elmeszesedtek.

Várossy Gyula dr. végrendelete a következő:

Alkalmazkodva a fennálló rendszabályokhoz, hagyatékomat három egyenlő részre osztom. Hagyatékom egyharmadrésze az egyházat illeti, ezért kérem, hogy ezen rész a kalocsai székesegyház alapjához csatoltassék.

Hagyatékom másik része a magyar államkincstár illeti. Csak azt kérem a magyar királyi kormánytól, hogy ezen második rész keresztény katolikus hazai célokra fordíttassék.

A hagyatékom harmadik részéből, amely fölött a Kolonics-féle egyezmény szerint szabadon rendelkezhetem, 225.000 koronát hagyományozok a kalocsai zárda iskola fenntartásának alapjára. Ez az összeg levonandó a rokoni harmadból s a főkápolnában kezeikhez szolgáltatandó. A főkápolnát bizony ugyanis meg ez az alapítvány kezelésével és a kamatok leendő kifizetésével. A végrendelet végrehajtására megnevezem és felkérem Maczkovics Pál dr. pápai prelátnak és Várossy Károly urakat, s elrendelem, hogy nevezett végrendeleti végrehajók eme fáradságukért egyenkint ötezer koronát kapjanak.

A rokoni harmadból a fent említett alapítvány levonása után megmaradt részek örökösül három testvérem gyermekeit nevezem meg. Az örökösök névszerint a következők: Id. Várossy Károly, fia: ifj. Várossy Károly és Várossy Gyula; az elhunyt Várossy László fivérem gyermekei: Várossy Kálmán és férjezett Vinter Jenőné; és végül Várossy Tivadar fivérem gyermekei: Várossy Ilona, Várossy Paulina és ifj. Várossy Gyula.

— Klobucsár lovassági tábornok ötvenéves szolgálati jubileum. Bécsből jelentik: A király Klobucsár Vilmos lovassági főparancsnok, lovassági tábornokhoz ötvenéves szolgálati jubileuma alkalmából a következő levelet intézte: Kedves Klobucsár lovassági tábornok! Ön holnap ötvenéves sikeres és háborús időkben is kipróbált katonai munkásságát fejezi be. Örömmel kívánok Önnek szerencsét ebből az alkalomból és kiváló szolgálatai elismerésének újabb jeléül a Lipót-rend nagykeresztjét adományozom. Bécs, 1910. október 31. Ferenc József s. k.

— Kinevezés az aradi ügyészségnél. A hivatalos lap holnapi száma közli, hogy a király Morócza Dénes dr.-t, aradi törvényszéki jegyzőt az aradi ügyészséghez alügyésszé nevezte ki.

— A perrendtartás parlamenti tárgyalása. Budapestről jelentik: A képviselőház igazságügyi bizottsága ma tárgyalta a polgári perrendtartásról szóló javaslatot. A bizottság elhatározta, hogy Plossz Sándor előadó mellé még Kenedi Gézát és Várady Zsigmondot küldi ki előadóknak. A bizottság a parlament november ötödikén tartandó ülésén fogja a javaslatot beterjeszteni.

— Andrassy Károly gróf halála. Krasznahorkaváraljáról jelentik: Andrassy Károly gróf, Andrassy Géza gróf országgyűlési képviselő és neje Kaunitz Ilona fia, huszonkétéves korában vasárnap éjjel meghalt. A király Paar főhadsegéd utján részvétlívratot küldött a családhoz, azonkívül részvétüket fejezték ki József főherceg, Frigyes főherceg, Izabella főhercegnő, a baganzai herceg, Henrik porosz herceg, a 9. huszárezred tisztikara, melyben az elhunyt szolgált és az arisztokrácia számos tagja. — A király részvétlívratát a következő: Ófelsége fiad elhunytáról most kapott hírtől a legfájdalmasabban érintve megbizott, hogy neked, a grófnőnek, valamint az elhunyt testvéreinek tudul adjam legbensőbb részvélelét, hogy biztossítsalak arról, hogy ófelsége a csapás súlyát teljes egészében fel tudja fogni és a családdal együtt őszintén gyászol a drága, oly sokat ígérő fiatallelter elvesztése miatt. Legfelsőbb megbizásból Paar.

— A bankkormányzó utazása. Budapest-ről jelentik: Popovits Sándor, az osztrák-magyar bank kormányzója két nappal itt tartózkodása után ma visszautazott Bécsbe.

— A Justh-párt újabb kudarca. Makóról jelentik: Nagy érdeklődés mellett folytak le ma Csanádmegyében a törvényhatósági bizottsági tagválasztások. A választási elnököket és a határnapot a Justh-párt jelölte ki s hetek óta nagy korteskedést fejtettek ki, amelyben Justh Gyula maga is részt vett. Mindazonáltal a Justh-párt megbukott. Magában Tornyan, Justh Gyula községében a függetlenségi jelölt csak nyolc szavazattal győzött.

— Szőke Jenő dr. — aradgyónk. Budapest-ről jelentik: A balassagyarmati törvényszék verdiktje után, amikor Szőke Jenő dr.-t a szándékos emberölés vádjával felmentették, néhány hét múlva Szőke kibékült a feleségével, s újabb násztra indultak Olaszországba. Az érdekes házaspár azóta Olaszországban utazgatott, s most hazatérőben van, holnap meg is érkezik Budapestre. Már lakást is vettek ki a Józsefváros egyik ujonnan épült házában; a IV. emeleten béreltek egy négyszobás lakást 1800 koronáért. A héten költöznek be Szőkéék az új lakásba, gyermekeikkel együtt. Szőke dr. valószínűleg felhagy addigi foglalkozásával. Budapestben nem nyit ügyvédi irodát, hanem ügynékséget létesít, s ház és telekközvetítéssel fog foglalkozni. Egy estnap még megemlíti azt is, hogy néhány nappal ezelőtt Szőke levelet írt egy szegedi ügyvéd-barátjának, akivel együtt járt az egyetemre. Megemlékezik ebben a levélben a Szegeden eltemetett Récsek Istvánról, s megkéri barátját, hogy Halottak napján tegyen koszorút a még frissen hantolt sírra. Szőke hatalmas babérkoszorút küldött Récsek sírjára, amelyen nincs semmi szalag vagy felírás. A szegedi ügyvéd holnap fogja a díszes koszorút a sírra elhelyezni.

— Elhunyt festőművész. A magyar festőművészetet ismét érzékeny veszteség súlytotta. Lechner Ödön, a fiatalabb festőgárda egyik legrokonszenvesebb tagja, a ki csak néhány év előtt tűnt fel egészséges talentóval és kiváló művészi felfogásával, vasárnap reggel meghalt Budapesten. Az elhunyt művész, a ki fia volt Lechner Ödönnek, a nagynevű építőművészek, mindössze 37 évet élt. Eradatilag a jogi pályára készült és azt a földmiveltésügyi minisztériumban kezdte meg, a honnan fogalmazóként áthelyezték a mezőgazdasági muzeumba. A festészet iránt való talentuma ekkor már régen kibontakozott benne, s mert a legilletékesebb hozzáértők a művészet terén nagy jövőt jósoltak neki, hivatalát az esettel cserélte fel és egészen a művészetnek szentelte életét. Négy év előtt állott be Fényes Adolfoz tanítványnak a szolnoki iskolába és fáradhatatlan szorgalommal és szeretettel dolgozott. Legelső képei, melyekkel a nyilvánosság előtt megjelent, kedvencai lettek a tárlatnak. Hosszabb időt töltött Párisban és onnan állandóan küldött be képeket a műcsarnoki tárlatokra és a most megnyitott téli tárlatra szintén egy egész kis kollekciót szállított, amelyet Rómában festett. Az olasz fővárosból csak nemrégiben jött haza, de már beteg. Súlyos ideggyógyász professzor tanácsára, tíz nappal ezelőtt kénytelen volt őt egy szanatóriumba szállíttatni, a hol vasárnap reggel kiszenvedett. Halála művészkörökben mély megdöbbenést keltett, s annak hírére a műcsarnok ornára kitűzték a gyászlobogót, temetésén, melynek ideje még nincs megállapítva, képviselteti magát egy a Képzőművészeti Társulat, valamint a Képzőművészek Egyesülete is és mindkét testület koszorút helyez a koporsójára. Halálát atyján kívül nővére, Lechner Irma, Szmeccsányi Ödön jeles karrikatura művész felesége siratja.

— Pestis veszély Szentpétervárott. Szentpétervárról jelentik: Villenbrandt finn orvos vizsgálata alapján következtében most egész Pétervárt pestis-veszedelem fenyegeti. Az orvos laboratóriumától hazamenve több pestises preparátumot elvesztett. A preparátumokat rejtő tárgyakat egy parasztasszony találta meg és a szomszédok jelenlétében kíváncsiságból felbontotta. A rendőség csak későn vett tudomást a dolgról, de azonnal intézkedett, hogy a parasztasszonyt és a szomszédokat kórházba szállítsák.

— Halottak napja és az aradi újságírók. Az aradi újságírók Hrabovszky Lajos és ifj. Gily Ede elhunyt érdemes kartársuk sírjára szánt koszorúkat az aradi hírlapírók segítő alapja javára tett adományaikkal váltották meg. Aki ugyan e célra korábban megváltás címén adakozni kíván, sziveskedjék adományát bármely aradi napilap szerkesztőségéhez, vagy kiadóhivatalához juttatni.

— Újabb koleraesetek. Nagybecskerekéről jelentik: Tegnap kolera-gyanus tünetek között megbetegedett Bakes Péter hat éves fia és meghalt. Beszélő részét vizsgálat megejtése végett felküldték a bakteorológiai intézetbe. Egerből jelentik: Hevesmegye alispánja a budapesti bakteorológiai intézettől táviratot kapott, hogy a Tormánc községben elhunyt gyanus betegek belső részeiben ázsiai kolera-bacillust találtak. A tormánci megbetegedések a eiganylepen történtek, ahol ma három újabb gyanus megbetegedés is történt. A hatóság a legszelésebb körű óvintézkedéseket tette meg a betegség terjedésének megakadályozására. Harminenég esendő zárta el a külvilágtól a telepét, amelyen mintegy háromszáz vályogvető és muzsikus-egány él. Hetven évvel ezelőtt egy Sággy nevű földbirtokos husz egányt családot telepített oda, s ezek szaporodtak így el.

— Költözködik a Lloyd. A mai nappal otthagyta régi otthonát a város egyik legelőkelőbb társasköre és ideiglenesen bár, de új lakásba költözik. A klubbal együtt megöregedett tagok bizonyára a meghatottságnak elfojdottságával vetnek még egy bucsupillantást a megszokott, a meleg hajlékba, körüljártatják a sűrű füsttől is meggyöngyült szemeket azokon a puha foteleken, melyeken oly édesen lehetett szunyókálni ebéd után. Oly édesen, hogy a szomszéd szobákat felverő kártyázók zaja sem ébresztette fel őket. Ők, a veteránok, akik a régi helyiség életéért harcoltak és ezért számuk is olyan, mint az öreg harcosé, aki az ágyugolyó zenéje mellett is alszik. Nehézükre esik a költözés, talán még keletlenebb lesz az átmeneti állapot. Lesz is otthona, meg nem is a Lloydnak. A Központi-szálló Salacz utcai helyiségeibe vándorolt át, ahol azonban csak december közepéig marad. Ekkorra valószínűleg teljesen elkészül a Lloyd új palotája és a főnyes helyiségekben új és szebb életre kel a Lloyd. A fiatalok ellenben örömmel tartják a mai napot, melyben istenhözadót mondhatnak a Lloydhoz nem méltó helyiségnek, ahol az 1869-ben megalakult társaskör harmincegy esztendő óta töltött.

— A vesztőhelyi földket hosszú kísérletezés után végre bérbe adta a gazdasági szék. Az eddigi bérlő tartotta meg az egész komplexumot 57 korona holdankénti évi bérért. A város tehát 31 koronát fizet rá minden holdra.

— Hubertus-lovaglás. Az aradi lovas és a kisszentmiklósi lovaglós tüzérezred tisztikara 1910. november hó 8-án Hubertus-lovaglást rendez. Meet: d. e. 10 óra 30 perckor a cs. és kir. 12. huszárezred laktanya mögötti lovaglótéren. Ugyanaznap este 8 órakor társas összejövetel a Központi Szálloda éttermében, melyhez a résztvevők külön megívás helyett tisztelettel meghívotnak.

— Eljegyzés. Németh István fiatal törekvő aradi divatkereskedő eljegyezte Mikuska György földbirtokos kedves és szeretetreméltó leányát, Mariska kisasszonyt.

— Kell Manó cég ajánlja hirneves keletgyeharisznyait és ruhadisz remekeit. Telefon szám 673. 652

— Temetések. May Soma negyvennyolcas honvédfőhadnagy, az aradi honvédegyelet jegyzőjének temetése vasárnap délelőtt tíz órakor volt, amelyen igen nagy számú gyászoló közönség jelent meg. A temetésen a Kossuth-asztaltársaság, a függetlenség kör, az öreg honvédek testületileg jelentek meg. A gyászszertartást Vágvölgyi Lajos dr. főrabbi végezte, amely után Nagy Kálmán bucsuztatta el az elhunytat.

Nagy részvét mellett temették el vasárnap délután Guld Enilát, a gyógyíthatatlan betegsége miatt öngyilkos lett aradi fiatal asszonyt. A temetésen nagy közönség jelent meg és hallgatta mély megilletődéssel Frint Lajos ág. ev. lelkésznek a koporsó előtt mondott szép beszédét. Az öngyilkos asszony lakásán ma megtalálták utolsó levelét, amelyet férjéhez intéz. Ebben azt mondja, hogy a rá nehezítő végzetet úgy se tudná kikerülni s miután betegségére miatt se hitvesi, se anyai kötelességének nem tud eleget tenni s családjának csak gondot okoz, maga válik az élettől s kéri hátramaradottjait, hogy ezért ne haragudjanak rá.

— Gyilkos elemi iskolai tanuló. Szatmárnémetiből jelentik: Schultz Ádám felsőbányai IV. osztályu tanuló ma zsebkésével szíven szúrta Naszódy Kálmánt, az osztály legjobb tanulóját. Naszódy felvigyázó volt, s figyelmeztette Schultzot, hogy ha a terembe belép, vegye le a kalapját. Az indulatos gyerek ezen annyira feldühödött, hogy edarohant Naszódyhoz s szíven szúrta őt.

— A Kuun-kollegium felavatása. Szászvárosból jelentik: Hármas ünnepség folyt le ma Szászvárosban: az új református Kuun-kollegium zárkötétele, valamint Kuun Kocsárd és Kuun Géza, a város nagynevű jótévő szobrának leleplezése. Az ünnepségen résztvett Zichy János gróf kultuszminiszter is, valamint Molnár Viktor államtitkár s több munkapárti képviselő. A minisztert a pályaudvaron Farkas Pál, a város képviselője fogadta, az üdvözlő beszédet pedig André József polgármester mondotta. A miniszter válaszában kijelentette, hogy örömmel jött ide, a szíve vágyott olyan helyre, ahol ilyen szép kulturális nap folyik le. Ebből az ünnepségtől részt követel magának, mert Magyarország kulturája a lelkéhez nőtt, bárhol nyilatkozik is meg és bármely felekezet bölcsőjében szülesse is. Megígérte egyúttal, hogy az új Kuun kollegium működését figyelemmel fogja kísérni. A pályaudvarról hosszú kocsisorban vonult be a városba a miniszter és kísérete. Előbb a szoborleleplezési ünnep folyt le. A leleplezésnél Zichy János gróf beszédet mondott, amelyben a puritán protestáns szellemet, mint az igaz kultúra zászlóvivőjét dicsőítette. Ezután Kenessey Béla református püspök áldotta meg a kollegium zárkővét, Sima Ferenc tanácsos pedig ismertette a kollegium építésének történetét. Ezzel az ünnepségek véget értek.

— Halálos végű célövés. Ágrisoról jelentik: Vasárnap délután Filipát Ambrus tizenöt éves fia revolverből célba lövöldözött. Az egyik patron osztrótkót mondott, de mikor a fiu kiakarta venni a pisztolyból, mégis elsült a golyó ajkán át a fejébe fúródott. A szerencsétlen fiu azonnal meghalt.

— Titokzatos haláleset. Ágrisoról jelenti tudósítónk: Prókai Pál ottani gazda tegnap reggel 8 órakor megjelent és bejelentette a község házában, hogy a felesége meghalt. A jegyző és körorvos erre kimentek Prókai lakására, ahol az asszonyt tényleg halva találták. Az orvos azonban a halál okát gyanusnak találta. A halott asszony erről, száján friss vérnyomok voltak, nyakszirtjén pedig egy lenese nagyságú seb s a halál okául agyzúzódást konstatált. Gyanusá tette a halálesetet az is, hogy Prókai szerint az asszony még este tizenegy órakor meghalt. Ezzel szemben pedig a halálesetet csak reggel jelentette be és fiának is csak reggel mondta el. Az aradi ügyész egy törvényszéki orvossal ma kiutazott a helyszínére a boncolás megejtése végett.

— Üvintézkedés az aradi vásárra. Sarlot Domokos rendőrkapitány átírt Torontál vármegye alispánjához és kérte, hogy tudassa vele haladéktalanul, mely községekben állapították meg hivatalosan az ázsiai kolera. Fel szólította továbbá az alispánt, hogy az inficiált községek előjáróságai útján adja tudtára az ottani lakosságnak, hogy Aradon öt napi megfigyelés alá kerül a kolera-gyanus vidékről érkező idegen és azért tanácsos, ha az aradi vásárra nem jönnek el.

— A Petőfi-csárda hírlete. A város az új aradi hid építéséhez kénytelen volt a zsigmondházi Petőfi csárdát és a hozzá tartozó telket megszerzeni örök áron. Huszezer koronát fizetett a területért és a házért. Ma a gazdasági szék bérbe adta a csárdát Kocsis Ferencnek évi 1505 korona bérért.

— Megégett gyermek. Nagyhalmágyról jelentik: Gligor Indrej négy esztendősi fiúcska a könyháiban játszadezött, míg anyja a szobában volt elfoglalva. A kis fiu valahogy a tűzhely állványos lapjára mászott, ruhája meggyuladt és a szerencsétlen gyermek teljesen összeégett. A vigyázatlan szülők ellen megindították az eljárást.

A Krassószörény vármegyei árvizkárosultak segélyezésére a vármegye 200 koronát szavazott meg.

Tudomásul vette a bizottság Takács Géza dr. és Korányi Barna dr. kórházi segédorvossá történt kinevezését.

Meghatározta a közgyűlés, hogy a vármegyei alkalmazottak szolgálati idejének 35 évre való leállítására irat fel a miniszterhez.

A közgyűlés déli 1 órakor ért véget.

Sorrendje az Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1910. év november hó 9-én, d. n. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás a kerülő ügydaraboknak. Polgármester havi jelentése. A tanács betérjeszi az 1909. évi zárószámát. A tanács betérjeszi az 1911. évi költségelirányzatot. Faragó Béla kérvénye a közadók „osek“ lapok utján való befizethetése tárgyában. Szilágyi György és társai elemi községi iskolai tanítóknak kérvénye lakbérük emelése tárgyában.

A világ legjobb poudere a porcellán-pouder, mert csodaszéppé és előkelően mattá teszi a női arcbőrt.

Az eredeti doboz tetején **Yes** szócake áll.

Kapható minden drogériában, Hatazerüzletben és gyógytárban. Az Amerikai Porcellán Poudert R.-Társ. magyarországi lelakatali: Budapest, IV., Keokométi-utca 8. és VIII., Rákóczi-ut 9.

Árak 5.—, 3.— korona.

Aradon kapható: G. Földes Kálmán gyógyszer., Hajós Árpád gyógyszer., Hegedűs Gyula, Nádasz Mezőter, Hiedl Ödön, Vojtek és Weisz 1915

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Tenyész háromfivásár. Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület az országos tenyészbaromfivásárt, melyet évente rendezni szokott, ez idén november hó 6-án és 7-én, az **Aulich Lajos utcai lovárdában fogja megtartani.** A vásár úgy mint az előző években, most is jó sikerűnek ígérkezik, amennyiben csupán az állam részére nem kevesebb mint 630 drb. tenyészbaromfit szereznek be ez alkalommal s ezenkívül a magántenyészők részéről is igen élénk érdeklődés mutatkozik a vásár iránt, amelyre mintegy 700 drb. különféle tenyészbaromfi van bejelentve. — A vásár megnyitása a helyszínén november hó 6-án délelőtt fél 10 órakor lesz s az első napon 50 fillér, a második napon pedig 30 fillér belépti díj mellett tekinthető meg.

VITA FORRÁS
SOSKUT VASMEZE

Biztos gyógyszer: gyomor- és cukorbetegnek köszvény hólyag- és vesebetegnek. Félpohár VITA-forrás a gyomorégést azonnal megszünteti. A vállalat tulajdonosa: 2925 „CONSUM“ kereskedelmi részvénytársaság Budapest, VI., Teréz-körút 4. Telefon 10-13. Főraktár: Nagy Farkas cégnél Aradon. Kapható minden jobb fűszerüzletben és gyógyszerárban.

Budapesti Áru- és Értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, október 31.

Kínálat, vételkérő kerület, 15 ezer mm. változatlan.

Árak 50 kilógrammért számítva:

	0 óra	1 óra	2 óra	3 óra
	ár	ár	ár	ár
Buza 1911. áprilisra	10.57-10.58	10.58-10.59		
Rozs 1911. áprilisra	7.77-7.78	7.77-7.78		
Tengeri 1911. májusra	5.55-5.57	5.56-5.57		
Zab 1911. áprilisra	8.46-8.47	8.44-8.45		

Budapesti Értéktőzsde. (Táv. jelentés.)

— Okt. 31. —

Magyar aranyjárdék 4%	111.15
Magyar koronajárdék 4%	91.70
Magyar koronajárdék 3 1/2%	81.—
Magy. földteherm. kötvény 4%	92.15
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	94.—
Magyar nyereséysorozat kölcsön	229.—
Tiszaszab. és szegedi sorajegy kölcsön	134.—
Oszt. járadék papírban	92.70
Oszt. járadék ezüstbe	96.75
Oszt. járadék aranyban	135.50
Oszt. koronajárdék 4%	93.20
1860. évi oszt. államsorsjegy	166.—
Oszt. magyar bankreszvény	18.63
Magyar hitelbank-reszvény	856.50
Oszt. hitelintézet részvény	668.—
Oszt. magy.-államsor. részvény	755.70
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.08
Német birodalmi marka	117.55
London vista	249.57 1/2
Páris vista	95.22 1/2
30 márkás arany	23.61

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycsarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1910. Okt. 31.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos	9.20-9.30
76	9.30-9.40
77	9.40-9.50
78	9.60-9.60

Buza (Temesvári keresk. ár):

75 kilogrammos	9.15-9.20
Rozs	6.80-6.70
Árpa	6.55-6.70
Zab	7.30-7.35
Tengeri	5.85-5.90
Tengeri (el)	4.20-4.25

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

R. P. Saprós. Az adóbevallás alapján kivetett adó kötelező.

M. J. Nem közölhető.

P. Tessék javítani, akkor talán használható lesz.

X. Ha előzet, akkor készséggel állunk rendelkezésére, mert ilyen sziveségeket csak előfizetőknek tesszünk meg.

Feloldó szerkesztő BOLGÁR LAJOS

Fog-Krém
KALODONT
Szájvíz

6913.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1910. évi november hó 1-én:

Déltán 3 1/2 órakor mérsékelt helyárrakkal:

A molnár és gyermeke.

D. Áma 5 szaka. zban. Irta: Raupach.

SZFMÉLYEK:

Reinhold	Várnay Jenő.	Konrád	Beregi S.
Mária, leánya	Harmath J.	Reimann	Herold E.
Kuugunda	Benkóné.	Magda	Rozsnyóy L.
Enva'd	Kahler K.	John, sírásó	Polgár S.
Brüning	Lászy Etel.	Solc Jakab	Vass Jenő.

Kezdeté délután 3 és fél órakor.

Este 7 1/2 órakor, rendez helyárrakkal

B, bérlet. B, bérlet.

A muzsikus lány.

Operette 3 felvonásban. Irta: Buchbinder Bernát. Fordította: Mérey Ad.-fl. Zenéjét szerze. te: Jarno György.

SZEMÉLYEK:

Eszterházy	Ladislav J.	Elena	Zalay Margit
A hercegné	Benkóné.	Brigitta	H. Fekete E.
A fiatalherceg	Sütő Mancl.	Rézi	Diósy Nusi.
Haydn József	Várnay Jenő.	Salamon	Vass Jenő.
Károly	Huszár K.	Egy káplár	Herold E.

Kezdeté este 7 és fél órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Baró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1910. nov. 1-én, kedd:

1. Apuka kártyos lesz. Humoros. — 2. Válaszom. Dráma. — 3. A címél tó. Látványos. — 4. A mindenes. Humoros. — 5. Malifonia: regény. Dráma. — 6. A póruhárt to.vaj. Humoro. — 7. A halhatatlanság felé. Színes felvétel.

Előadások 3 órától kezdve.

Utolsó előadás este 10 órakor.

NYILTTÉR.

Dr. Gabos Jenő

ügyvédi irodáját

Deák Ferenc-u. 39. sz. a.

áthelyezte.

4065

ELŐPATAKI
GYÖGYVÍZ

Előpataki gyógyszer gyomor-, vese-, lép- máj és epe-betegségeknek.

Aradon képviselő és nagybani rak- tár: Kardos Miklós, telefon 647. Kapható Daimel Lajos, telefon 98. Dürr Nándor: telefon 130. Éles Ármán, telefon 44. Färber Lajos és Testvére. telefon 311. Nagy Farkas, telefon 208. Erenfeld Ignác stb. cégeknek és minden jobb vend. glöben és kávéházban.

Pénzt

jezálog, amortisatio és váltó fedezetre földbirtokra és városi bérházakra legelőnyösebben közvetít

Szücs F. Vilmos

Aradon, Karolina-utca 8. sz. száját ház a liósponta mellett.

Kérje csak a valódi

Kaiser Borax

Kiváló tolett szert. 2691
Százszor családnál használatban.

A bőrt puhává, fehérré és egyben ellenállóképesé teszi a kellemetlen időjárás ellen. Csakis a valódi Kaiser Borax-Szaappan 30 fill. Tols-szaappan 40 fill.

GOTTLIEB VOITH Wien III/1

Kapható: Vojtek és Weisz. Färbar Testvérek, Dürr Kocsárd és Schäffer Benjáminnál.

EGÉSZSÉGES

marad a gyomor,

Ha legfőképpen az emésztés állandó, folytonos szabályosságára vigyázunk és elkerüljük a kellemetlen székrekedést. Van erre mód. Bevált és a legmondásosabb, válogatott és leghatásosabb gyógyívekkel készített, étvágygerjesztő, emésztésrokkasztó és könnyű székletet okozó házi készítmény kell használni, amely a rendellenesség következményeit, a táplálkozás hibáit, a hűlés és veszedelmes székrekedés és kísérelő körülmények, így például gyomorégést, felfúvódást, túlságos savkapzódást és a fájdalmas görcsöket nemcsak csillapítja, hanem eltűnteti. Ez Ross doktor gyomor balzsama. Fragner B. gyógyszerárától, Prágában.

FIGYELMEZTETÉS! A csomag minden részén látható a törvényes védjegy.

Főraktár:

FRAGNER B. cs. és kir. udvari szállító
gyógyszertára, PRÁGA. Kleinselte 203.
Naponta postai szállítás. Neruda-utca sarkán.

Egész üveg 2 K., félüveg 1 K.

Postán 1 kor. 50 fill. előre beküldése ellenében küld egy kis üveget, 2 K. 80 fill. ellenében nagy üveget, 4 kor. 70 fill. ellenében két nagy üveget, 8 kor. ellenében négy nagy üveget, 22 korona ellenében 14 nagy üveget küldünk bérmentve az osztrák magyar monarchia minden állomására.

Raktárak Magyarország és Ausztria minden gyógyszerárátban.

Legszébb élő és művirág-

koszorúk

legolcsóbb árban

kaphatók 4019

őzy. Vetoreli János-nénál

Deák Ferencz-utca 17. szám.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönsége az Ovár-tér lecsapolásához szükséges vízi művek engedélyezését kéri.

Mint hogy a vízi művek létesítése ellen és kivétel nem merült fel, a kérvényt tervek és műszaki leírásokat, valamint az aradi m. kir. kulturmérnöki hivatal és az aradi m. kir. folyammérnöki hivatal szakértői észrevételeit Aradon, a városháza I. emeletén levő mérnöki hivatalban 1910. október 24-től 1910. november 23-ig terjedő 30 napos időtartamra az 1885. évi XXIII. t. c. 188. §-a értelmében közszemlére kiteszem azzal, hogy jogában áll érdekelteknek azokat a hivatalos órák alatt betekinteni és esetleges ellenvetéseiket a közszemlére kitétel ideje alatt a polgármesteri hivatalban írásban benyújthatják, vagy az alább megjelölt tárgyaláson szóval előterjeszthetik, amennyiben ellenvetéseiket, kellő időben elő nem terjesztik, a határozat a később esetleg előterjesztendő ellenvetések figyelembe vétele nélkül fogok határozni.

Egyidejűleg a helyszíni tárgyalás megtartására határidőül 1910. év november hó 28-ik napjának délelőtti 9 óráját Aradon, a városháza I. emeletén levő tanácsteremben találkozással kitűzöm és arra az érdekelteket jelen hirdetménnyel meghívom.

Arad, 1910. október 21-én.

Varjassy,

polgármester

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyított házi készítmény, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyított közszemlével, eszénál és meghűléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K1.40 és K2.- és ügyszólván minden gyógyszerárátban kapható.

Főraktár: Török László gyógyszerárátnál, Budapest.

Richter gyógyszerárát az „Arany országhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5. nos.

3717

RADÓGYULA

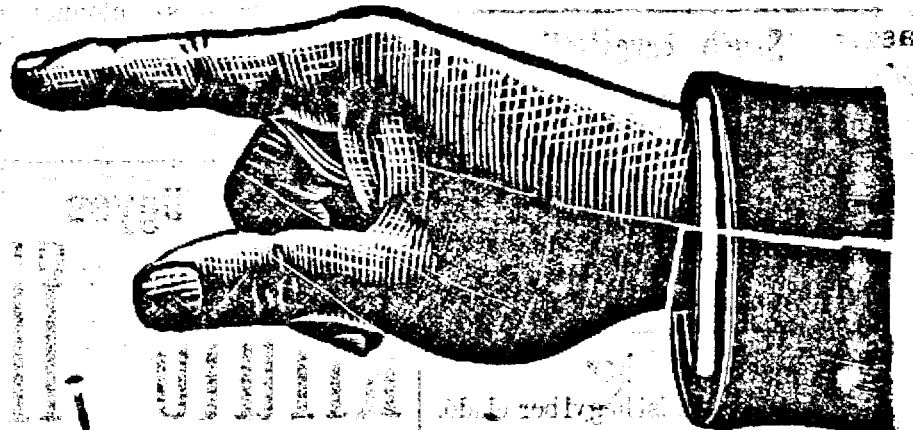
uj női divatárúháza

Andrássy-tér és Weitzer János-u. sarkán

Az új áruház cikkei:

- Női felöltők
- Leány- és gyermekfelöltők
- Női divat costumök
- Női bundák
- Szörme különlegességek
- Gyermek ruhák
- Női blousok
- Pongyolák
- Jupponok

Szabott árak!

3651

Külön mértékosztály.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Zálogházból

kiváltott arany, ezüst- és gyémánt-árakat vesz és elad Farkas Streicher Arad, Tőkély-tér I. 3974

2 rövid, modern

átjárt zongora, híres gyártmány, a legjobb karban jutányosan eladó Weisz, főkántor Makó. 4062

Gabona magtárt

kerestetik cím a kiadóban. 4064

Kiadó

egy kétszobás lakás november elsejére, és egy butorozott szoba azonnal kiadó Szent Pál u. 7. szám. 4068

Okleveles

uri női irodát alkalmazást. keres Cím a kiadóban. 4067

Egy intelligens nő

finomabb üzletben pénztárnoknői állást vagy ahhoz hasonlót keres. Cím a kiadóban. 4066

Értelgyár

közlemben levő Libásdűllő 3. számú ház és kert eladó. Láng Győző Bóthyány utca 81. sz. 4068

Minden embernek

nélkülözhetetlen a Dr. Ehrlich és Dr. Hata eredeti művét az általuk feltalált 608-ról. Magyarra fordította: Dr. Marschalkó Tamás kolozsvári egyetemi tanár. Megjelenik 2 hét múlva. Előfizetési ár: Füzve K. 6.—, kötve K. 8.—. Bolti ára magasabb lesz. A pénz előleges beküldése esetén bérmentve. Megrendelhető Kerpel Izsó könyvkereskedésben Aradon, Andrassy-tér 20. sz. 4071

2 szép utcai szoba

minden hozzátartozóval azonnal kiadó. Wesselényi-utca 35. 4069

Culrász,

dívatáru, vas-, gépjárműnek alkalmas helyiség bérbeadó Borosjenőn Mérő ügyvédnél. 3957

Segéd kerestetik,

aradi fűszerüzletbe, cím a kiadóhivatalban megtudható. 4089

Egy ügyes irodista

ki lehetőleg gépelni is tud, jelentkezék Dr. Deutsch Izsó ügyvédnél Herman palota II. emelet. 4084

Eladó bor

70 hektoliter paulisi hegyi bor eladó. Bővebb felvilágosítást Zabán lisztkereskedőnél Boros Béni-tér 9. sz. 4050

Őszi Divat Album

utcai, házi toletté, costum, blous és alj, valamint gyermekdivat album Összesen 900 divatképet tartalmaz a vaskos 70 oldalas könyv, ára 250. Kapható Ingusz I. és Fia könyv-, zenemű- és papírkereskedésében Arad, Andrassy-tér 16. és Weitzer János-utca. 671

Intelligens család

egy gyermeket teljes ellátásra elfogad, a hol zongora is rendelkezésre áll. Bővebbet a kiadóban. 4057

Keresek

női ruha varrodamba ügyes fizető és tanuló leányokat. Neumanné Kohn Józsa, Szabadság-tér 12., sz. I. em. balra. 4080

Figyelmeztetem,

hogymindenféle egyes jobb könyveket, nagy könyvtárakat, valamint könyvrégiségeket legmagasabb áron vásárol: Goldgruber M. könyv-antikvárius Budapesten, Fő-utca 17. — Versenykönyvárjegyzékemet bárkinek bérmentve küldöm. 3996

Zanítónő

elemi iskolai növendéket magánvizsga előkészítésére elvállal. Bővebbet a kiadóban. 4058

„Elte“

párizsi divatalbum 1000 ábrával Kor. 2.— raktáron. Tolnai Világlapja bérletben vagy számonként díjtalanul házhoz szállítva. 100.000 kötetes kölcsönkönyvtár; legpontosabb kiszolgálás. — Krausz Paulin Színházépület. Telefon 511. szám.

Ka cigarettázik

basználjon Progress szivarkahüvelyt. 100 drb. 26 fill. 1000 drb. K. 2.40. Egyedül kapható Ingusz I. és Fia könyv- és papírkereskedésében Arad, Andrassy-tér 16. és Weitzer János-utca. 1651

Nőtlen raktáros.

Valamely gazdaságban használható mesterséghez értő nőtlen raktáros kerestetik gazdaságba, azonnali belépésre. Cím a kiadóhivatalban. 4900

Kasszinger-utca 5. szám

alatt egy 5 szobás, külön zárt folyosóval, mellékhelyiségekkel fürdőszobával, ellátott uri lak minden órában kiadó. Bővebbet ugyanott. 4042

Értesítés.

Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy november 1-től étkezésként Petőfi-utca 6. számból, Bőtvös-utca 10. sz. újonnan épülő házba helyeztem át, elfogadok abonenseket házban és házon kívül, szíves pártfogást kér tisztelettel Kohn Adolfné 4046

Egy ügyes

kifutó fiú felvétetik.

Hölgyeim!

Ne ijedjenek meg a női kalap drágulásától.

Szép, elegáns párizsi és bécsi őszi és téli, díszített és díszítetlen kalapokat vásároltam be igen előnyösen, úgy, hogy módomban áll jutányosan vevőim rendelkezésére bocsájtani. 3994

Tisztelettel

FRIEDMANN ESZTI

Arad, Szabadság-tér 12. sz. (Vaskapu.) I. em. jobbra.

Női kalap salon!

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség szíves figyelmét felhívni most érkezett

legújabb divatu bécsi és párizsi modell

kalapjaimra.

A legszebb kalapok a legolcsóbb árban csakis nálam kaphatók.

Gyászkalapok állandóan raktáron.

Kiváló tisztelettel 3785

Grünblatt Antónia

ARAD, SZABADSÁG-TÉR 11. Glück huscsarnokkal egy házban.

Nagymennyiségű

maculatura

Jutányos áron

eladó.

Harisnyakötőde

Andrassy-tér 20.

(Fischer Eliz-palotában) at. közönség rendelkezésére áll. 3893.

Gondos, jó munkát Gyors kiszolgálás!

Ugyanott tanuló leányok fizetés mellett felvétetnek.

Használt

ólom

megvételre kerestetik

INGYEN!

javitom a nálam vásárolt cipőket!

3307

Cipő, kalap, uri divat cikkeket

Korányinál

Szabadság-tér 3. szám,

(volt Winternitz-féle helyiség)

veszünk a legjobban és legolcsóbban.

Kizárólagos lerakata a híres

Moskovits-féle ANATOMIAI CIPŐKNEK.

Nagy választék Loden kalapokban.

Vizmentes vadászcipők. . . . .

Óriási választék téli utcai és házi

Comode cipőkben. . . . .

Saját érdekében nézze meg kirakataimat!!

Nélkülözhetetlen háziszer 'Doré' sósborszesz.

A Doré sósborszesz az összes használatban levő sósborszeszek közül a legjobb hatásúnak bizonyult.

A Doré sósborszesz kitünő eredménnyel használható mint bedörzsölőszer, mindazon esetekben, midőn a bedörzsölést szükségesnek tartják, vagy ott, hol az orvos a bedörzsölést előírja. Különösen mindenféle reumatikus fájdalmaknál, fejfájás, lábfej, oldalszurás, hátfájás és csúzos fájdalmaknál.

Belsőleg: 20-40 cseppet cukorra csepeentve kitünő fájdalomcsillapító és gyomorerősítőszer.

Ára egy eredeti üvegnek utasítással együtt
44 fillér.

Főraktár: HAJÓS ÁRPÁD gyógyszer-tárában, továbbá: Ring Lajos gyógyszer-tárában és Vojtek és Weisz droguerijában kapható.
Vigyázat a DORÉ névre.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD

Budapest, Váci-körút 68,
Által a legújabbak árak mellett ajánlatok:
Locomoblok és cséplőgépek, benzínmotoros cséplőkész-
letek, magénjérő gépek, szalmakazalozók, löher-
cséplők, szitáló-roboták, konkolyozók, kaszálógépek,
marokrakó- és kévaskő-erősítők, szénagyűjtők,
szalma- és szalmaszitók, boronák, sorvetőgépek,
Pienár-féle kapálók, kukorica-morzsológók, ezecske-
vágók, répvágók, garátok, őrlőmalmok, egy-
temes szőlőkészítők, 2- és 3-vasú sték és
minden egyéb mezőgazdasági gépek.

6938

Képviselő és raktár; Magyar Ferenc úrnál, Arad.

Tűzifa!

Igen tömören ölelve, jutányos áron kapható

Dengl Lajos

fatelepen

Kossuth-utca végén,

a régi temető előtt. 3777

Használjon Nagysád Földes-féle

Margit-Cremet,

hogy arca tiszta, üde és bájos legyen.

A MARGIT-CREME a főrangú hölgyek kedvenc szé-
pítő szere, az egész világon el van terjedve.

Páratlan hatása szerencsés összeállításában rejlik,
a bőr azonnal felveszi és kiváló hatása már pár óra
lefolyása alatt észlelhető.

Mivel a MARGIT-CREMET utánozzák és hamisítják,
tessék eredeti védjeggyel lezárt dobozt elfogadni, mert
csak ilyen készítményért vállal a készítő mindennemű
felelősséget.

A MARGIT-CREME ártalmatlan, zsirtalan, vegytiszta
készítmény, a mely a külföldön általános feltűnést
keltett.

ARA 1 KORONA.

Márgit-szappan 70 fillér. - Márgit-pouder 1.20.

Gyártja:

Földes Kelemen laboratóriuma

ARADON.

361

Tyúkszemétől

mindenki megszabadul a Hajós-féle Anagallin használata által, nem piszkít, nem ragadós, kezelése igen egyszerű. Ára egy üvegnek utasítással együtt 70 fillér.

Szab és kézizzadás

azonnal és teljesen el-
mulik ha az
izzadó ré-
szerek „Peppo“-val ecseteljük. A mirigyeket kiszá-
ritja, a váladékot megszünteti és tökéletesen szagtala-
nitja. — Egy üveg ára utasítással együtt 1 korona.

Poloskák

kiirtása a legmegfelelőbb módon és teljesen „Phenolsav“-val eszközölhető. A butorokat nem rontja, a poloskának még a pe-
tőit is kiirtja. Szaga nem kellemetlen s kezelése rendkívül egyszerű. Egy üveg ára 70 fillér.

Hajvesztő

„Depilor“. E csodahatású szerrel minden oly helyről, ahol a hajnövés alkalmatlan, mint az arc, nyak, kezek, azt egy pár perc alatt minden fájdalom nélkül eltávolítja. — Ára utasítással együtt 1 korona.

Ídeális

legjobb, legtartósabb gummi óvszer a „NITER“. A világ legjobb preser-
vativa. — 6 darab egy eredeti do-
bozban 2 korona.

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárban ARAD,
Andrássy-tér 22. sz.
a megyeházzal szemben.

BRAUN M.

férfi- és gyermekruha áruháza Aradon,

József főherceg-ut 3. szám.

Értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy férfiruha üzletemet József főherceg-
ut 3. szám alá (Kossuth szoborral szemben) helyeztem át s felhívom a ruha-
vásárlók szives figyelmét dus, nagy raktáramra és meglepő olcsó áramra.

Telefon sz. 789. — Telefon sz. 789

Lakás tisztítási vállalat

Elvállalok parkettás lakások tisztítását és tisztántartását. Ablak, csillár és kilincsek tisztítását. Félí ablakok felrakását. Szőnyegek és butorok porszívógéppel való tisztítását, irodák, cukrászdák és kávéházak tisztántartását. Tüzelőanyagok lakásba való szállítását. Vidéki munkák gyorsan és pontosan eszközöltetnek. 8861

Maradok kiváló tisztelettel

Lovas Károly,

lakás és ablak tisztítási vállalkozó
Mihály-utca 86b. (Saját ház.)

Tégla

I. és II.-ed osztályu, helyszüke miatt legjutányosabb áron kapható **Nacht Viktor** Arad, Ujvághid melletti téglatelepén. Megrendelések feladhatók ugy a telepen, mint **Petőfi-utca 7.** szám alatti irodámban.

Telefon 324. szám.

Értesítés!

Van szerencsénk egy a helyben, mint a vidéki nagyrődemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy **Aradon, Bockó-utca és Háltér sarkán, a Rékőzi-kávéházzal szemben** egy teljesen újonnan berendezett

mosó és fényvasaló intézetet nyitottunk.

Elvállalunk minden a szakmába való munkákat, u. m.: gallérokat, kézelőket, férflingeket és bármilyen fehérneműeket, melyeket hófehérre mosunk. — Egyben tudatom a n. é. közönséggel, hogy 5 éven át a Müller-féle vegytisztító gyár gőzmosóda osztályának vezetője voltam s így abban a helyzetben vagyok, hogy a legnagyobb melegezésre szolgálom ki b. rendelőimet. — A n. é. közönség szíves jóindulatát és támogatását kérve vagyunk kiváló tisztelettel

Apró István és Társa tulajdonosok. 440

Bármely javítások vagy gyászkalapok készítését elvállalom.

Van szerencsém a nagyérd. közönség tudomására hozni, hogy **asztalos üzletemet**

Kápolna-utca 3. sz. alá

saját házamba áthelyeztem és minden tekintetben a modern követelményeknek megfelelően berendeztem. Mint eddig, ugy ezután is fő törekvésem lesz izléses kivitel, szolid munka és olcsó árak által a nagyérd. község bizalmát kiérdemelni. 8961

Elvállalok modern lak. és boltberendezéseket, portafé és épületmunkát. **Készbutor raktáron.**

A nagyérd. közönség becses pártfogását kérve, teljes tisztelettel

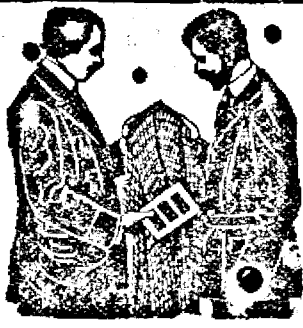
Molnár Antal, épület és műbutorasztalos.

Házi mosószappanok

piperezappanok, illatszerek, stearin és templom-gyertyák
egyszintén mindenféle mosóclkek legolcsóbban beszerezhetők

Lorenz Károly

szappangyárosnál 2044

Brünni szövetek

uri ruhák elkészítésére legolcsóbb gyári áron kaphatók:

ETZLER és DOSTAL cégnél
BRÜNN 41. 8641

A tanítói szövetség és az állami tisztviselők egyesületének szállítója. Ha direkte a gyárból veszi a fogyasztó ezen szükségletét, sok pénzt takaríthat meg. Mindig új, modern szövetek, 8 koronától felfelé. A legkisebb méretet is küldjük.

Das minta választék megtekintésére bármintve köldeték.

Szántói természetes savanyúvíz.

Bornak: fűszer. — Betegnek: gyógyszer. — Egészségesnek: óvász.

Egyike a legjelentékenyebb kalcium tartalmu ásványvizeknek.

Gyermekeknek, gyenge szervezetteknek a legjobb és leghasznosabb ivóvíz.

Aradi főraktár:

ÉLES ÁRMIN

csemege- és fűszernagykereskedőnél. 8978

Értesítés!

Van szerencsém igen tisztelt revőimet és a n. é. közönséget értesíteni, hogy saját készítményű

cipő üzletemet

november hó 15-én **Deák Ferenc u 6. szám alá helyeztem át** 4051

További szíves pártfogást kér, kitünő tisztelettel.

Weisz Márton

uri- és női-cipész.

Értesítés!

Értesítem az uri hölgyközönséget, hogy az **őszi**

Párisi és Bécsi modell kalapjaim megérkeztek

Elvállalok mindennemű kalap átalakítást és díszítést, melyet izlésesen, gyorsan és olcsó árak mellett készítek.

Gyászkalap állandóan raktáron.

Szíves pártfogást kér

1075 Tisztelettel

Amtmann M.

Arad, Zrínyi-utca.

Elsőrendű

temetkezési vállalat

Pankota Fő-ut. motor végállomás. Úvegezett díszgyászkosci, nagy érc, tölgyfa és fenyőfa koporsók raktáron a kegyeletes közönség részére készen áll. Finomabb, egyszerűbb szemfódelek, koszorúk, koszorúszallagok, aranyos feliratok, fekete fátöl és fehér vallszallag, gyertyák, különféle cipő, harisnya, szóval temetéshez való vagy tartozó cikkek elősmert szolid áron kaphatók 8658

Stolcz József, asztalos és temetésrendező vállalkozó Pankotán.

— Alapítottatott 1878. évben. —

Alkalmi vészelek és eladások

ékszer-tárgyakban

vagy és ezüstneműkben, Arad legnagyobb óra és ékszeráránál

Deutsch Izidor

óras és ékszerész
Weiszor János-utca, Minerva-palota

Zálogcédulák

vagy és ezüstneműk, gyémánt és brilliáns tárgyak a legmagasabb áron megvételnek vagy más tárgyra átcsereztetésnek
TELEFON 438. TELEFON 438.

Legfinomabb impregnált női havi kötők

tüzetönként 1 korona
80 egyszerű övek 90 fillér és Tricot övek 3 korona 20 fillérért kaphatók

Földes Kelemen
gyógyszertárban
Aradon, Deák Ferenc-utca 11 szám.
381

Arad, Forray-utca.

Ügyes kárpitos

elcsón ajánkozik házakhoz dolgozni ugy helyben, mint vidékre. Vidékre árfelemelés nélkül.

Stáhl M.

Bercsényi Miklós-utca 32. 8435

Formetelő javítások elfogadottak.

M. kir. szabadalmazotti

Porszívó

a hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyártáson.

A szivattyu hengerből a berakott cseppig kifolyik, a szőlő magvak, kéjak és egyéb tisztátalanágok azonnal továbbittatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a hert nem ronthatja, a gépezet jó működésért 3 évi jóállás, ingyen javítás.

Tűzi fecskendők

Selyő szelvényekkel. Közönségeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működésért 3 évi jóállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csaverek és a legjobb minőségű horgok gummiröszöl, kendercsövek a legolcsóbb áron.

Kutak

a hozzávaló csöveket olcsóbbak és jobbakk, mint bármely helyi vagy külföldi gyárban.

Hönig Ottó

M. királyi szabadalmazotti (M. kir. szabadalmazotti) szivattyu készítő

Arad, Zrínyi-utca 27. sz.

Gőzmívelés

Nagyobb területek szántását kétgéprendszerű 20 névleges lőerejű új gőzekéjével, épügy mélyrigolozásokat, szőlő, spárga stb. telepítésekhez előhántós gőzrigolókéivel igen kedvező feltételek mellett elvállal **Ortutay Gyula** bélamajori gazdasága Mezőkovácsháza (Csanád-m.) 1718

Körösvölgyi gazdasági kereskedelem és Ipari szövetkezet
Gurahoncon.

Ajánlunk elsőrendű száraz 7 láb hosszú
szőlőkarót

ugyszintén

bükk, cser és gyertyán hasáb és dorongfát
a legjutányosabb árak mellett. — Kivánatra ár-
ajánlattal szolgálunk.

Körösvölgyi gazdasági keres-
kedelem és ipari szövetkezet.

2707

Arad legrégebb kerékpár-, varrógép-raktára és javítóműhelye.

Hammer Vilmos
villany-műszerész 2106

Arad, Szabadság-tér 7. szám. Telefon szám 96.

Nagy raktár eredeti
„PFAFF” karika-
hajós, SINGER,
SEIDEL NAUMANN
és MINERVA varró-
gépekből családi és
ipari célokra.

Legolcsóbb bevásár-
lási forrás kerékpár
felszerelési cikkek-
ből, varrógép alkat-
részekből, gramo-
fonok és lemezekből
Valódi angol varrógépek.

Előnyös fizetési feltételek. Szakszerű nagy javítóműhely.

Magy. kir. szab. osztálysorsjáték.

Az 1910. november 17. és 18-án kezdődő

XXVII. I. osztályának sorsjáték

huzására szóló sorsjegyek nálam már kaphatók.

Az eredeti árak a következők:

1/1 sorsjegy 12.— korona || 1/4 " 3.— korona
1/2 " 6.— " || 1/8 " 1.50 "

Sorsjegyek dus számválasztókban kaphatók, többek
közt a következő számok

99351	99358	99364	99375	11956	11975	36051
4/4	4/4	4/4	4/4	8/8	8/8	8/8
	36060	36051	55801	55810	55824	
	8/8	8/8	8/8	8/8	8/8	

Az 1903. július 15-én eszközölt hu-
zás alkalmával az általam eladott

36051. szám tizenötezer

koronát, az 1905. évi április hó 15 én esz-
közölt huzás alkalmával az általam eladott

36053. szám ötezer koronát és az 1906. évi
február hó 14-én eszközölt huzás alkalmával az ál-
talam eladott **99354. szám tízezer** koronát
nyert. Ezekon kívül számos 2000, 1000 és 500
kor. nyereményeket fizettem ki.

Előlegek sorsjegyek és értékpapírokra. Sorsjegyek és
állampapírok, valamint idegen bankjegyek, arany- és ezüst-
pénzek vétele és eladása. Szelvények beváltása.

WALLFISCH ÁRMIN

bank- és váltóüzlete Aradon. 8916

Alapított 1875. évben. Helybeli és megyei telefonszám 129.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Diamant Jenő

épület- és díszmű-bádogos

Műhelye és

kész áru raktára: Ka-
zinczy-utca 1. (Polgári Húsko,
lával szemben.)

8-1910. közp. b. sz.

Hirdetmény.

As aradi kereskedelmi és ipar-
kamara újjáalakítását elrendelő
20528—VI. o. számú kereskede-
lemügyi miniszteri rendelet alap-
ján közhírré tétetik, hogy a ka-
mata 16 kereskedő és 16 iparos
belagjának választása folyó évi
december hó 8-án d. e. 9 órától

d. u. 4 óráig a városháza I. eme-
leti anyakönyvi hivatali helyisé-
geiben fog megtartatni.

A választási jogosultsággal bíró
kereskedők és iparosok 24—24 je-
löltre adhatják le szavazatukat, kik
közül a legtöbb szavazatot nyert
16 kereskedő és 16 iparostag te-
kintetik a kamara rendes tagjának
megválasztottnak.

Részvénytársaságok és szövet-
kezetek megbízottjaik útján sza-

vazhatnak, a mely megbízás írás-
ban vagy a választás előtt a vá-
lasztás elnökével közlendő, vagy
pedig a megbízottak azt a választás
napján a szavazatszedő kül-
döttség elnökének adják át.

Arad szab kir. város központi
bizottságának az aradi kereske-
delmi és iparkamara újjáalakítá-
sára kiküldött bizottságának 1910.
évi október hó 20-án tartott ülés-
éből.

Dr. Angel István,
közp. bizottsági elnök.

Olcsó árjegyzék

oly cikkekről, melyek ki-
zárólag nálunk szerez-
hetők be:

Moire selyem jupon darabja 4 frt.
Tafft tiszta selyem jupon " 5.80
Herweh fűző legujabb facen " 3.50
Nagy parthie vétel férfi és női
zsebkendőkben.

Hamerly féle női bőrkeztü glace.
Schwéd mosó és szarvasbőr.
Frisch féle patent férfi alsó-
nadrág aradi egyedüli eláru-
sító helye.

Nyírott prima plüch szőnyegek

csékély szövés hibával
20/4-es 2 méter széles 8 méter hosszú da-
rabja 27 frt.
16/4-es 2 1/2 méter széles 3 1/2 méter hosszú
darabja 42 forint
szőnyegek közül most nagyobb szállítmány
érkezett minden vételkötelezett-
ség nélkül megtekinthetők.

Minden pénteken nagy maradékvásár.

Nagy forgalmu üzletünkben összegyűlt
**maradék szőnyegek, ruha
kelmék színes és fekete
barchettek egyes függönyök
steorok, egyes abroszok,
csipkék, himzett batistok,**
rendkívül olcsón kerülnek eladásra.

Rosenblüh H. és Társa
divatüzlet ARAD.

Versenynélküli árak.

Fehérnemű osztályban.

Női ingek kézi himzett, tartós king
vászon 1 frt. 65

Női corsetták 1 frt. 80-tól csinos ki-
állítás 1 frt. 80 — 2 frt.

Női nadrágok schweici himzéssel 1.40

Uj olcsóbb árjegyzék; cérna és
pamut vászon maradékoknál.

Erőszáru ágyneműre, női ingekre
kitűnően használható métere 28 kr.
közép szállu legjobb minőség 82 "
hóvirág legfinomabb kelengyéhez 81 "
**Prima cérna rumburgi és
irlandi** míg a készlet tart 32 "
e fenti maradékok 3 métertől 5—6 méterig
kaphatók.

Kész alsó lepedők közismert prima
minőség, bőrerős, hófehér, varrás nél-
kül, darabja 1 frt. 40, eddig sok ezer
darab került általunk forgalomba és
minden oldalról utána lesznek rendelve.

Másodrendű alsólepedő, de a t igen
tartós minőség darabja 1 frt. 20

Lakásközvetítő és adás-vételi iroda.

TELEFON:

TELEFON:

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy Aradon, Bercsényi Miklós-u. 1. sz. alatt (Sópásztor vendéglő mellett) egy a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelő

Lakásközvetítő- és adás-vételi irodát

Közvetítetek: nyitottam. Veszek és eladok:

Éves és hónapos lakásokat, Műhely és üzlethelyiségeket, Bútorozott szobákat, — Földeket és bérházakat és mindenféle kiadó helyiségeket.

Szálloda, Vendéglő és Kávéházakat.
Fűszerüzleteket és minden néven nevezendő üzleteket és vállalatokat.

Tisztelettel felkérem a n. é. közönséget, hogy akinek a felsorolt helyiségek bármelyike, lakás vagy üzlethelyisége van kiadó, azt irodámban bejelenteni sziveskedjék, hol a legrovidebb idő alatt, csekély díj mellett azonnal kiadtnak, ugyancsak bárkinek a felsorolt helyiségekre vagy lakásokra szüksége volna, sziveskedjék irodámban bejelenteni, hol azonnal a legmegfelelőbb lakásokhoz és üzlethelyiségekhez legnagyobbat a legjutányosabb árak mellett, ugyancsak kinek bármilyen üslete van eladó vagy üsletet akar venni, irodámban a legrovidebb idő alatt el lehet adni, ugyancsak venni lehet.
A nagyérdemű közönséget előre is biztosítom gyors és lelkiismeretes kiszolgálásért, miért is szives pártfogását kérve,

tisztelettel

Verhovai Miklós.

4018

KÁVÉ
ATLANTIKA
TEA
RUM.

3801

ARAD, Andrassy-tér 20. sz. — Telefon 609. sz.

Rendkívül nagy választékú **CIPŐK** minden kiviteiben azolid kiszolgálás mellett állandóan raktáron.

21878—21948—1910.

Hirdetmény.

Értesítjük a hatósági jeggyárnak t. bérliőt, hogy a bekövetkezett hűvösebb időjárásra a fogyasztók számának tetemes csökkenésére való tekintettel, a jegnek házhoz való szállítását folyó évi október 31-ével beszüntetjük.

A jeggyár azonban további intézkedésig üzemben marad, annak termelvénye tehát a gyárban a közönségnek naponként d. e. 10 óráig, tovább is rendelkezésére áll.

Arad, 1910. október hó 22-én.

A városi tanács.

12956—1910.

Hirdetmény.

Értesítjük Arad sz. kir. város közönségét, hogy az 1911. évi adókirovési munkálatok megkezdését a Pénzügyminiszter ur elrendelte. Ennek következtében az adóösszeírási munkálatok i. évi november hó 3-án megkezdetnek. Felhívjuk a polgárságot, hogy az összeíró hatósági közegeket munkájukban támogassák, mert aki hátráltatja, valótlan bemondással tévutra vezeti az 1888. évi XLIV. t. c. 100 §. alapján 1000 koronáig terjedő pénzbírsággal büntethető.

Arad, 1910. okt. 28.

A városi adóhivatal.

Olvasóinkat

tisztelettel kérjük
hogy bevásárlásaiknál a lapunkban olvasott hirdetésre hivatkozni sziveskedjenek

ARÁDI ŐSZI VÁSÁR

alkalmával ajánlja

FISCHER SIMON

Nagy Áruház

a dusan felszerelt őszi és téli áruraktárt.

Vásár alkalmával az összes raktáron lévő áruk

rendkívül olcsó árban

lesznek elárusítva.

Tessék az összes 22 ujonnan berendezett

... kirakatot megtekinteni. ...

Aradi Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság.

Részvényaláírási felhívás.

Az Aradi Polgári Takarékpénztár Részvénytársaságnak 1910. évi október hó 30-án tartott rendkívüli közgyűlésén elhatározott, hogy az intézet részvénytőkéje 7500 darab 160 korona n. é. új részvény kibocsájtása által 2.400.000 koronáról 3.600.000 koronára felemeltessék. Ezen határozat alapján ezennel a régi részvények birtokosainak a fentemlitett 7500 darab részvényt a következő feltételek mellett ajánljuk fel átvételre:

Két darab 160 korona n. é. ötöd részvény alapján egy darab új 160 korona n. é. és két darab 800 korona névértékű egész részvény alapján pedig öt darab új 160 korona n. é. részvényre az elővételi jog 1910. évi november hó 1-től november hó 15-ig bezárólag gyakorolható a régi részvényeknek az intézet pénztáránál (Aradon, Andrásy-tér 21. szám, I. emelet) való bemutatása mellett, mely alkalommal azon körülmény, hogy az illető részvény alapján az elővételi jog igénybe vétetett, a részvényen „1910. évi elővételi jog gyakorolva“ bélyegzéssel kitüntetik. A részvényesek egyidejűleg azonfelül előjegyezhetnek szintén a fentebb említett határidőn belül az elővételi jog gyakorlása után még fennmaradó összes részvényekre és ezen előjegyzők közt az elővételi jog által igénybe nem vett részvények — részvényeik és az aláírások arányában — fognak kiosztatni.

1910. november 15-én túl az elővételi jog gyakorlása nem érvényesíthető.

Az új 160 korona n. é. részvények átvételi árfolyama 200 koronában állapittatik meg, melyből 160 korona a részvénytőkére, 40 korona pedig — a kibocsájtási költségek és adó levonása után — az általános tartalékalapra fog iratni.

A befizetések az intézet pénztáránál következőképen teljesítendőek:

100 korona az elővételi jog, vagy előjegyzés gyakorlásánál.

100 korona és a II. foku bélyegilleték 1910. november 15-től december 10-ig. Szabadságában áll azonban a részvényeseknek mind a két részletet a kitűzött határidőn belül is befizetni.

Tuljegyzés esetén a kiosztás alá nem jutott részvényekre az előjegyzés alkalmával befizetett 100 korona 1910. december 1-től fog a befizetésről szóló elismervény ellenében az intézet pénztáránál visszafizettetni.

Az új 160 korona n. é. részvény csak a jövő 1911. évi nyereségben részesedik, azonban a befizetett 200 korona után a befizetés napjától 1910. évi december hó 31-ig számítandó 5%-os kamat fog az ideiglenes részvény-elismervény bemutatása és az azon levő kamatutalvány beszolgáltatása ellenében 1911. évi január hó 1-től kezdve az intézet pénztáránál megtérítettetni.

A befizetésekről szóló elismervények ellen az új részvények 1911. április hó 30-tól fognak kiszolgáltatni.

Amennyiben valamely részlet befizetése az esedékesség utolsó napján nem teljesítették az alapszabályok 9. §-a értelmében az „Arad és Vidéke“, az „Aradi Közlöny“ és a „Függetlenség“ című lapokban a hátralékos részlet lefizetésére felhívás fog közzététetni és ha a közzétételt követő 45 nap után a hátralékos részlet be nem fizettetnék, az illető részvény megsemmisítettik, ahelyett pedig új részvény bocsájtatik ki és a már befizetett részlet a tartalékalap javára esik.

A kitűzött határnapon be nem fizetett részlet után 6%-os késedelmi kamat fizetendő.

Aradon, 1910. október 30-án.

3888

Az Aradi Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság

Igazgatósága.